

lm
LUTHERSK MISSION

20

20. november 2015
Årgang 115

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

Forfølgelse;

» Hvis Jesus kun giver et jordisk liv, vil jeg vende tilbage til moskeen. Men da han giver evigt liv, er det ligegyldigt, hvad der sker nu

Godana Gobana
side 5

Genbrugsbutik;

» Det gav pludselig en ny mulighed med rigtig god mening. Det gav en oplevelse af, at her var der brug for mig med netop det, som jeg kan. Også det at være med i et godt socialt fællesskab giver indhold i ens tilværelse

Teddy Sjælland
side 12

Handikap;

» Jeg kender også de spørgsmål, Jacob Nossell stiller i sin film, men som kristen er jeg ikke i tvivl om, at jeg er noget værd. Gud kan bruge mig som den, jeg er, og med det handikap, jeg har

Noa Bak-Pedersen
side 15

Guds rige er i vækst

500 unge mennesker var samlet en hel weekend om mission

AF KAJA LAUTERBACH

Knap 500 unge mennesker fyldte LMH i weekenden 13.-15. november.

Der var Mission15 med temaet Grow. Forkyndelsen handlede om, at der er vækst i Guds rige, og at alle har en opgave i missionsarbejdet – både i Danmark og internationalt. Men det er ikke den samme opgave til alle.

Mission fyldte alle weekendens aktiviteter. En af dem var en stærkmændskonkurrence, i LMH's have, som man skulle betale for at deltage i.

Indtægterne herfra blev lagt oven i weekendens mere ordinære indsamlinger til mission. I alt kom der knap 40.000 kroner ind, som går til ungdomsarbejdet i Peru.

Læs mere side 3.

FOTO: AMALIE PUGGAARD POULSEN

Luther i børnehøjde

Børneklublede på Bornholm var på kursus på tværs af organisationer

Børnelederne på Bornholm lærer nye sange.

AF KAJA LAUTERBACH/CARSTEN FONSDAL MIKKELSEN

31. oktober 1517 slog Martin Luther 95 teser op på kirkedøren i Wittenberg og startede dermed reformationen. På årsdagen for dette, 498 år senere, var der kursus i Aakirkeby for ledere i det kristne børne- og juniorarbejde på Bornholm, og det tog udgangspunkt i denne begivenhed.

"Luther har nemlig lige så meget at sige til børn i 2015 som for 500 år siden. Og det er, at mennesker, inklusive børnene, frelses af nåde -

vel at mærke nåde alene," begrundede sognepræst Per Munch fra Nyker.

Gode lange pauser

Omkring 50 børneledere deltog i lederkurset, der var arrangeret i fællesskab af LM Kids, Evangelisk Luthersk Mission og Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler.

Helene D. Andersen, der er formand for LM Kids på Bornholm, fortæller, at ønsket var at give lederne mulighed for at udveksle erfaringer på tværs af de organisatoriske skel. Derfor var der gode lange pauser

i programmet, der gav god tid til samtale.

Fagter og morskab

I løbet af dagen var der mange tilbud om kurser. For eksempel kunne man lære mere om at være leder for socialt belastede børn og om de 37 forskellige familieformer, der findes i Danmark.

I oktober ansatte LM Kids Simon Bartholdy som børnemusikkonsulent. Han præsenterede de mange ledere for nogle nye kristne børnesange, og alle kom under stor morskab op af stolene for at lave fagter til.

Johnny Lindgreen; Du skal give, fordi du ønsker at være med til, at LM kan fortsætte sit arbejde med at udbrede evangeliet

Nyt volontørpar ansat

Ulla og Benjamin Christensen fra Bøgballe er blevet ansat som volontører i LM's internationale missionsarbejde fra den 20. april 2016 til februar 2017. Deres opgave bliver at passe og undervise de kommende missionærer Stine og Rasmus Roagers børn, mens forældrene er på forberedelseskursus i England indtil først i juli og senere, mens de er på sprogskole i Tanzania i efteråret 2016. Når familien Roager flytter til Dar es Salaam, vil volontørerne også være med de første uger, indtil missionærparret er kommet i gang med hverdagen. Ulla er pædagogstuderende, og Benjamin er uddannet landmand.

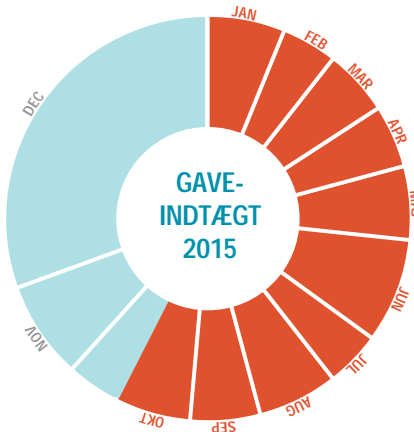
AF JOHNNY LINDGREEN
RESURSECHEF

De sidste måneder af året er altid lidt for spændende for økonomifolk i en organisation som LM. Vil det lykkes i år? Kommer der ekstra mange gaver, så det hele hænger sammen til sidst? Vidste du, at der i gennemsnit de sidste fem år er indkommet 6,0 millioner kroner i gaver i årets to sidste måneder? Det er vores

bøn, at det også sker i år – ja, helst lidt mere, så vi når op på gavebudgettet på 16,5 millioner kroner. I oktober modtog vi knap en million kroner i gaver. Stor tak for det. Vi er dermed i alt oppe på 9,5 millioner kroner i gaveindtægter – og rimeligt på vej, hvis ellers vi får den store gave til sidst.

Der er brug for gaver både nu og i fremtiden Nu skal du ikke give til LM, for at regnskabet skal se fint ud. Du skal give det, Gud tilskynder dig til at give. Og du skal give, fordi du ønsker at være med til, at LM kan fortsætte sit arbejde med at udbrede evangeliet i Danmark

LM fik knap en million kroner i gaver i oktober, men der er brug for den store gave til sidst for at nå budgettet. nuværende aktivitetsniveau. For LM's arbejde er først og fremmest betalt af frivillige gaver – og vi har brug for din gave nu.

Med telefonandagten kan man høre Guds ord alle steder.

Mange hører telefonandagter

Hver måneder ringer op mod 700 mennesker til LM's telefonandagter og har på den måde mulighed for at lytte til Guds ord. Det viser en brugerundersøgelse fra 2014. Det høje lyttertal har ført til, at man gerne vil erstatte de 15 år gamle andagter med nogle nye. "Det betyder, at der er brug for mange mennesker, der vil bidrage med en eller flere andagter," fortæller Erik Sode Nielsen fra Løgumkloster. Norea i Haderslev vil sørge for teknikere til optagelse. Ud over at man kan høre andagterne ved at ringe på nummer 74 52 66 44, regner Norea med inden for overskuelig fremtid at gøre dem tilgængelige på hjemmesiden *Lyset og livet.dk*.

AF HENRIK P. JENSEN
LANDSFORMAND
HPJ@HOTMAIL.COM

Vi længes efter at kunne rumme og forstå. Vi vil så gerne have styr på alt og ikke mindst det fulde overblik. Den seneste tids debatter om, at nogle kan have Bibelen som eneste autoritet, virker på nogle som fuldstændig uacceptabelt og giver anledning til hovedrysten – et fornuftigt og moderne menneske underlægger sig ikke en autoritet, og de, der gør det, skal ikke have indflydelse på andre.

Jeg har i mange år haft den forventning til ledere, at de skal have overblik kunne svare på alt, have et klart mål og en klar strategi. Det var også med i mine overvejelser, da jeg blev tilskyndet til at stille op som landsformand i LM. Jeg tænkte tilbage på 10 år som medlem af Landsstyrelsen og de mange situationer, hvor vi sammen skulle finde en vej, og der var især én ting, som stod tilbage: "Han har gjort alting godt og rigtigt til rette tid; han har også lagt menneskene verdens gang på sinde, dog uden at de kan finde ud af noget som helst af, hvad Gud gør" (Præd 3,11). Gud lægger os "verdens gang" på sinde, men ikke nok til, at vi får overblikket. Det er virkeligheden, og det blev egentlig afgørende for,

at jeg sagde ja til at sidde ved bordenden – Guds kald var ikke, at jeg skulle være fuldkommen eller have overblikket, men at jeg skulle være afhængig. En Guds tjener skal ikke kunne svare på alt, men vide, hvem der har overblikket – "for vi erkender stykkevis ... endnu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender vi stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud" (1 Kor 13,9 +12). Det, som samler os, er større end os selv – sådan forbliver det – og netop det er styrken, og deraf vokser tilliden frem. Hele mit liv har jeg hørt om Guds kærlighed til mennesket, og jeg forstår det stadig ikke. Hvorfor tror jeg på Gud? Hvorfor underlægger jeg mig denne auto-

ritet? Fordi han har ladet mig få lov til at "kende Kristi kærlighed, som overgår al erkendelse" (Ef 3,19). Netop fordi Guds kærlighed og nåden i Jesus er større end mig, mine evner og min ufuldkommenhed, skaber den også tilliden til, at jeg naturligvis må lade Gud være min Herre og autoritet. "For hans værk er vi, skabt i Kristus Jesus til gode gerninger, som Gud forud har lagt til rette for os at vandre i" (Ef 2,10). Netop fordi alt er mig givet og alt tilgivet mig, ser jeg det som en stor frihed ikke at skulle have det fulde overblik – også som landsformand. Det giver en enorm frihed, hvile og trykthed – der ligger kun gode gerninger forude, for Gud har overblikket, og jeg behøver ikke have det.

tro & mission

Udgiver
Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60, E dlm@dlm.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk Skive Folkeblad
Oplag 3.600. ISSN 1601-975X

Redaktion
T 48 20 76 80
E tm@dlm.dk
Birger Reuss Schmidt, konstitueret
ansv. red.
E brs@dlm.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Ole Solgaard, journalist

Deadline
Stof til næste nummer skal være
redaktionen i hænde senest tirsdag
den 24. november 2015.

Artikler i Tro & Mission bliver eventuelt også lagt på LM's hjemmeside.

Bibelcitater er fra den autoriserede
oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Abonnement
Luthersk Mission
T 48 20 76 60, E dlm@dlm.dk
PBSnr.: 01793985, Deb.grp.: 00002
Abonnementet løber, til det bliver
opsagt. Ved adresseændring bedes
oplyst både gammel og ny adresse.

Pris
Danmark: 410 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 190 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og

Grønland): 510 kr. pr. år.
Netabonnement: 190 kr. pr. år (unge
under 30 år: 100 kr. pr. år)
Alle beløb + 30 kr. i gebyr, hvis man
ikke er tilmeldt betalingsservice.

Annoncer
Grundpris
Kr. 9,25 pr. spaltemillimeter
Smaannoncer kun for private. 125
kroner for de første 25 ord (inkl.
overskrift). Derefter 6,50 kroner pr.
ord – max. 50 ord.

Gaver til missionsarbejdet sendes
til konto 2230 - 0726496390

Fritidsjournalister
Bornholm
P.t. ingen
København
Kim Jørgensen
T 33 21 23 95
E kimskj@mail.dk
Christina Holmegaard Pedersen
T 59 27 40 02,
E cnilima@hotmail.com

Lolland-Falster
Jan Nielsen

T 54 85 44 96
E lrrn_jan@mail.dk
Sønderjylland-Fyn
Ulla Jacobsen
T 61 67 21 49
E ullajacobsen@live.dk
Vestjylland
Gunnar Riis Jensen
T 97 12 74 62,
E gunnar@riis.mail.dk

» **Sanne Bøgebjerg Vig:** Jeg har min plads i Guds store plan, og det er ikke sikkert, at jeg skal se det hele fra start til slut

Mission15: Guds rige gror

Deltagerne samledes i papirløse vækstgrupper. Både bibeltekst og spørgsmål fandt de på den nye app BibelTid

AF PER WESTH JENSEN

“En landmand gik en dag ud for at så korn på sin mark.” Sådan begynder Jesu lignelse om kornet og jordbunden, og det var en af de tekster, som blev taget frem ved møderne på *Mission15*, der blev afholdt i weekenden 13.-15. november. *Mission15* fandt sted på Luthersk Missions Højskole (LMH) i Hillerød. Den kristne friskole Johannesskolen, der er nabo til LMH, lagde også lokaler til overnatning og andre aktiviteter. Temaet for weekenden var *Grow*, der kan oversættes med “gro”.

Vækstgrupper
Ud over at lytte til fem prædikener over dette tema samledes de knap 500 unge deltagere i små vækstgrupper rundt omkring i Johannesskolens lokaler og LMH's spise- og mødesale. Det foregik lørdag og søndag formiddag. Ved hjælp af programmet *BibelTid* til mobiltelefonen, som er udviklet af Bibellæser-Ringen, var det muligt for grupperne at hente bibeltimens tekster frem på

FOTO: SILAS BACH CHRISTENSEN

I den vækstgruppe, Sanne Bøgebjerg Vig (mf.) var med i, talte de om, at det giver rigtig god mening, at alle har hver sin plads i Guds store plan.

deres egne skærme. Samtidig fulgte der spørgsmål til teksten med, som vækstgrupperne så kunne drøfte i fællesskab. **App øger tilgængelighed** Sanne Bøgebjerg Vig fra København var leder i en af vækstgrupperne. Hun synes, at appen gjorde det mere enkelt at få adgang til de rigtige bibeltekster og

spørgsmål. “I princippet er det ligesom at få et stykke papir med spørgsmål på, men det er mere tilgængeligt, at man bare lige kan åbne en app,” fortæller Sanne Bøgebjerg Vig, der ikke havde prøvet *BibelTid* i forvejen. **Landbrugstema** Med temaet *Grow* blev der sat fokus på nogle af de

mange plante- og landbrugsbilleder, der bliver brugt i Bibelen. I Sanne Bøgebjerg Vigs vækstgruppe blev der talt om, at der er én, der sår, mens en anden får lov til at høste. “Når man tænker på Guds store såplan, giver det rigtig god mening, at jeg kun sår, kun vander eller kun høster. Jeg har min plads i Guds store plan, og det er ikke

sikkert, jeg skal se det hele fra start til slut,” siger hun. **Gud giver væksten** Deltagerne blev gennem hele weekenden opmuntret til at sprede ordet om Jesus ud i deres omgangskreds, sådan at flere mennesker kan bære frugt til Guds ære. “Vi skal plante og så, lød det fra talerstolen, men det er Gud, der giver væksten.”

“Det har han gjort gennem århundreder, og selvom kirken har været ved at gå i hundene flere gange i verdenshistorien, så er det altid hundene, der har bukket under.” *Mission15* bliver hvert år til i et samarbejde mellem LMU og LMH for at sætte fokus på mission gennem forkyndelse, bibelstudie og indslag fra missionærer og volontører.

Mission er også hverdagsliv

Hanna Sulkjær, 17 år
gymnasieelev
Stubbekøbing

Hvad er dit første minde om mission?
I missionshuset havde vi kontakt til nogle missionæ-

rer, som var i Tanzania for at fortælle om Jesus.

Hvad forbinder du med ordet mission?
Det er nok at fortælle andre om Guds ord.

Hvad vil du tage med dig fra Mission15?
Det er supervigtigt, at budskabet om Jesus bliver spredt. Men det er også gået op for mig, at vi skal skabe en masse relationer. Det snakkede vi også om ved samlinger i vores vækstgruppe. Det gælder om at bruge tid med ikke-kristne venner for at få nogle gode relationer med dem.

Per Westh Jensen

Lars Jensen, 20 år
arbejder i SFO
Silkeborg

Hvad er dit første minde om mission?
Mine forældre har været missionærer i Tanzania, og

Jeg har selv boet der i otte år, så det er noget, jeg har mødt, fra jeg blev født.

Hvad forbinder du med ordet mission?
Det er at gå med Guds ord til andre mennesker og forsøge at vinde nogle for Jesus. Fordi jeg er missionærbarn, kommer jeg nok særligt til at tænke på international mission.

Hvad vil du tage med dig fra Mission15?
Et fornyet syn for, at mission er en måde at leve på. Det er ikke bare noget vi gør, men det er noget, vi er. Det er ofte små dryp hen ad vejen, der kan føre til omvendelse.

Per Westh Jensen

Peter Kallestrup, 25 år
kører sygetransport for Falck
Hillerød

Hvad er dit første minde om mission?
At jeg har hørt om mennesker, der har levet andre ste-

der i verden for at vidne om, hvem Jesus er.

Hvad forbinder du med ordet mission?
Det er noget, der skal være naturligt for os alle sammen. At vi missionerer hele tiden i vores hverdag. Det gør vi gennem vores væremåde og livsopfattelse.

Hvad vil du tage med dig fra Mission15?
At det er Gud, der giver væksten. Vi kan gøre meget for, at det skal spire, men det er Gud, der får tingene til at gro. Jesus måtte dø, for at troen kunne opstå hos os.

Per Westh Jensen

» **Karina Højgaard Jensen;** Mange af de tidligere prostituerede kvinder kommer til tro på Jesus. Det giver endnu en forvandling af deres liv

Kvinders og børns liv bliver forvandlet

Volontører i Cambodja passer børn af kvinder, der er på vej ud af prostitution

AF KAJA LAUTERBACH

"Vores opgave var at tage os af børnene i børnehaven. For nogle af børnene var de timer, de var der, den tid hvor de havde det bedst. Derfor var det vigtigt for os at give dem tryghed."

Karina Højgaard Jensen var LM-volontør i Cambodja fra august 2014 til juni 2015. Hun arbejdede i en børnehaven for børn af tidligere prostituerede sammen med en anden dansk volontør, Clara Hansen.

"Mange af børnene så ud til at have det flint nok derhjemme, men andre var underernærede og udsat for vold. Derfor er det så vigtigt at give dem nogle gode timer," siger hun.

Gratis børnepasning

Den børnehaven, de to volontører arbejdede i, har 20-25 børn mellem tre måneder og fem år. Den er en del af projektet Daughters of Cambodia, der hjælper prostituerede kvinder, der gerne vil ud af deres situation.

De prostituerede er næst i hierarkiet i samfundet i Cambodja. 90 procent af de prostituerede er blevet solgt til bagmænd af egen

familie – primært på grund af fattigdom. Mange mennesker tror, at de prostituerede bliver ved, fordi de selv ønsker det.

Hvis man køber en drink på en bar i Phnom Penh, køber man ofte samtidig rettigheden til en kvinde på baren. Man anslår, at en ud af 40 i Cambodja har forbindelse til prostitution.

Daughters' mål er at give kvinderne kvalifikationer, så de har bedre muligheder for at få et arbejde, som de kan ernære sig selv og deres børn med.

Mindst 100 kvinder får hvert år hjælp til at komme ud af prostitution. De er ned til 16 år gamle og får deres børn passet gratis i børnehaven, mens de selv arbejder og bliver oplært i organisationens syrum, hvor de blandt andet syr tøj, bamser, tasker og pudebetræk.

Nogle kvinder laver kunsthåndværk som at male billeder og lave rammer. Nogle arbejder i en af projektets caféer eller i spacentret, og andre bliver oplært i butikker. Om kort tid åbner en netbutik, som vil give bedre muligheder for at sælge tingene.

Der er stor forskel på, hvor længe kvinderne er på Daughters, men 98 procent

Volontørernes arbejde er at lave aktiviteter med børnene i børnehaven.

vender ikke tilbage til prostitution.

Ikke kun fysisk hjælp

Karina Højgaard Jensen understøtter, at Daughters of Cambodia ikke kun hjælper kvinderne fysisk.

"Der er en socialrådgiver ansat, der har samtaler, hvor de snakker ud om det, der sket. Der bliver også lagt en individuel plan for hver enkelt klient."

Kristendommen fylder meget i Daughters. Der er gudstjeneste en gang om

ugen og også andre kristne arrangementer.

"Mange af kvinderne kommer til tro på Jesus. Det giver endnu en forvandling af deres liv," siger hun.

Bøn er også en vigtig del af Daughters. Næsten hver dag er der samlinger, hvor personalet holder andagt og beder sammen. Indimellem har personalet også hele dage sammen med bøn og samtale.

LM-missionær Christina Andersen er tilknyttet som forbeder og tilbyder forbøn

for både personale og klienter.

Fortælle om Jesus

"Alle vores kollegaer i børnehaven var tidligere prostituerede," siger Karina Højgaard Jensen.

For at udruste dem bedre holdt lederen af børnehaven af og til workshops med inspiration til, hvordan man omgås børn. De sidste måneder var volontørerne med og kunne komme med input.

Hver dag er der afsat 15 minutter til bibellæsning for børnene. Det var en del af volontørernes arbejde. Men med kun tre ugers sprogskole som baggrund var de nødt til at få andre til læse teksterne højt.

Indtil jul fik de sprogundervisning en gang om ugen, og efterhånden kunne de nok khmer til at kunne fortælle børnene lidt om Jesus.

"Vi havde en evangelisering med til dem. Den var rigtig god til at fortælle det vigtigste ud fra, samtidig med at vi kiggede på billederne," siger Karina Højgaard Jensen.

Se annoncer efter nye volontører til Daughters – og andre volontørstillinger – i skoleåret 2016-2017 på dlm.dk/job.

Daughters of Cambodia er en kristen organisation, som blev oprettet i 2007 af en engelsk kvinde, der tog rundt og talte med de prostituerede kvinder. I 2010 blev den udvidet med en afdeling for mandlige prostituerede, som der også er mange af i Cambodja.

Læs mere på daughtersofcambodia.org/

Bønnesvar: 300 flygtninge til byen

Repræsentanter fra LM i Ribe fik nye ideer på tværkulturel inspirationsdag

Olu Robbin-Coker fortalte inspirerende om egne erfaringer med at flytte til et nyt samfund.

I løbet af kort tid bliver der oprettet et asylcenter i det tidligere psykiatriske hospital i Hviding ved Ribe. Det er planen, at der skal bo 300 flygtninge på centeret.

Dem vil LM i Ribe gerne gøre noget for. Men de oplever det som en meget stor mundfuld og står spørgende over for, hvad der kan lade sig gøre, og derfor var nogle stykker fra kredsen taget med på Tværkulturel Inspirationsdag i Haderslev den 7. november.

Opbygge tillid

Siden seminarier i Ribe lukkede i 2009, er tilgangen

til LM faldet drastisk. Jens Rosenberg, der er formand for LM i Ribe, fortæller, at de derfor i et godt stykke tid har bedt om, at der måtte flytte flere mennesker til byen.

Nu er de der snart, og det er nogle, der både har brug for venner og for at høre evangeliet.

"Vi kan ikke bare stille os op på torvet og råbe: Jesus har frelst jer. Vi må finde nogle kontaktpunkter," siger Jens Rosenberg og glæder sig over de mange ideer, de fik på inspirationsdagen.

"Det gælder her som for al mission, at vi skal vinde

folks tillid på det alment menneskelige plan, før vi kan præsentere evangeliet om Jesus for dem. Og det er et langt sejt træk, for tillid skal bygges op over lang tid."

Personlige erfaringer

De 40 deltager på inspirationsdagen fik også to foredrag af Olu Robbin-Coker. Han er født i Sierra Leone, har boet i England og Skotland og flyttede for seks år siden til Holstebro.

Jens Rosenberg fortæller, at det var meget inspirerende at høre om hans erfaringer og udfordringer, da han kom til Danmark. *KI*

» **Godana:** Hvis Jesus kun giver et jordisk liv, vil jeg vende tilbage til islam. Men da Jesus giver et evigt liv, er det ligegyldigt, hvad der sker nu

Fra muslim til lærer på missionsskole

Godana Gobana blev kristen som 16-årig og derefter udstødt af sin familie. Nu underviser han i, hvordan man kan nå muslimer med evangeliet

AF CHRISTIAN LUND PEDERSEN
UNDERVISER PÅ TABOR EVANGELICAL COLLEGE I HAWASSA

Godana Gobana ville ikke fornægte sin kristne tro, selv om han blev truet på livet.

Godana Gobana voksede op som rettroende muslim i Hebano i Bale-regionen i det østlige Etiopien. Han bad fem gange om dagen, fastede i ramadanen, og han gik i koranskole.

I anledning af den muslimske helligdag arafa skrev han som 16-årig et tre siders langt digt, hvor han tog afstand fra kristendommen. Han hånedes især troen på Jesu guddommelige natur. Han fik meget ros fra både imamen og andre muslimer for dette digt.

Dagen efter tog han ud til missionsstationen for at se en fodboldkamp. Indtil da havde han altid fulgt imamens formaningen om at holde sig væk fra de kristne. Han blev mødt af to kristne, som ville fortælle om Jesus. Det blev en lang diskussion, der startede klokken 10 om formiddagen og kun blev afbrudt af, at den unge muslim to gange skulle bede til Allah.

Mens Godana bad, kunne han høre, at de kristne drøftede med hinanden, om det ikke var bedre at stoppe. De troede ikke, at han ville omvende sig, så de følte, de spildte deres tid. Som afslutning på diskussion sagde de kristne til ham: "Jesus er den eneste vej til frelse".

Pludselig var det, som om de kristnes ord havde en helt ny kraft. Godanas hjerte begyndte at slå hurtigt, og han kunne ikke holde ud at høre på dem. For at slippe for at høre mere, sagde han derfor, at han gerne ville tro på Jesus, og at han gerne ville høre mere en anden gang.

Den ene kristne sagde nej, for "I dag er nådens tid! Du må bruge din mulighed nu!"

De kristne bad for ham, og

efter bønnen sagde de: "Du må ikke fornægte Jesus, for så vil han fornægte dig over for sin Fader i himmelen."

Afslog halal-kød
Da Godana kom hjem, sad hans familie og spiste kød fra en ny-slagt okse. Faderen tilbød også ham et stykke.

De fleste etiopiere tror, at en muslim ikke kan spise kød fra et dyr slagtet af en kristen, og at en kristen ikke kan spise kød fra et dyr slagtet af en muslim.

Godana forstod tilbuddet om halal-slagt kød som en fristelse til at fornægte sin nye Herre og frelser. Det ville han ikke, og han bekendte derfor sin nye tro.

Faderen troede, at han lavede sjov, fordi han allerede var mæt og ikke kunne spise mere. Han kunne ikke tro, at hans søn, som spottede de kristne med et flot digt dagen forinden, var blevet kristen. Han lod derfor Godana gå i fred.

Forfølgelsen begynder
De to kristne, som havde bragt Godana til Jesus, var så højt oppe at køre over hans omvendelse, at de håbede på at kunne omvende andre.

FOTO: CHRISTIAN LUND PEDERSEN

De kom derfor på besøg i Godanas hjem og forsøgte at omvende hans far, men han afviste dem hårdt. Inden de gik, sagde de, at der også ville komme en dag, hvor han ville blive frelst ligesom sin søn.

Da forstod faderen, at Godana ikke havde lavet sjov. Han skyndte sig derfor at finde ham for overtale ham til fornægte sin nye tro.

Det afviste Gobana. Til sidst truede faderen ham med et spyd, og Godana begyndte at løbe væk. Faderen kunne ikke indhente ham og forsøgte at ramme ham med spyddet. Heldigvis fløj det lige forbi.

Et par dage senere havde faderen fået samlet hele familien. De fik fat på Godana og bandt ham inde i hytten. Først forsøgte de at overtale ham med at tilbyde okser og andre gaver. De forklarede ham også, at han bragte skam over sin familie.

Da det ikke hjalp, begyndte de at slå ham. Til sidst hentede de en imam, der mente, at Godana var blevet besat af en ond ånd og forsøgte at jage den ud

ved hjælp af flere slag. Han hældte også vand ud over Godana, men han sagde, at vandet ikke nåede ind i hans hjerte.

Til sidst så de Ingen anden udvej end at true ham på livet. Heldigvis turde de ikke gøre noget med det samme, da der var for mange vidner. I de følgende måneder frygtede han for sit liv. Især turde han ikke være i nærheden af sin far, da han sagde, at han var den eneste, som havde ret til at slå ham ihjel.

Siden da måtte Godana leve uden støtte fra familien og langt de fleste af sine venner, da de var muslimer.

Ivrigt vidne om Jesus
Selvom Godana var blevet udstødt af familien og samfundet, fortsatte han med at forkynde om Jesus. 15 af hans venner blev omvendt på grund af hans vidnesbyrd. De vidnede også for deres familier, så endnu flere blev frelst.

Det muslimske samfund mente, at Gobana var årsagen til denne vækkelse, og rettede deres forfølgelse mod ham. Flere gange op-

levede han, at folk kastede sten på ham.

En aften mødte han imamen alene på en mørk sti. Imamen trak en kniv, men i mørket faldt han over en stor sten, så Godana kunne nå at løbe væk.

Som 16-årig blev han stadig betragtet som et barn uden ret til at vælge sin egen religion. Hvis han overnattede hos en kristen familie, skete det, at nogle muslimer kom og sagde, at de ville brænde huset ned om natten for at få ramt på Godana.

Til sidst kom de to kristne, som førte Godana til Jesus, og opfordrede ham til at vende tilbage til moskeen og leve som skjult kristen. Så ville de love at fortsætte med at undervise ham i hemmelighed.

Godana svarede, at hvis Jesus kun giver et jordisk liv, ville han følge deres forslag. Men da Jesus giver et evigt liv, er det ligegyldigt, hvad der sker nu. Derfor ville han ikke fornægte Jesus.

Redningen
Imamen hånedes Godanas

far og kaldte ham en hund, fordi hans søn var faldet fra den muslimske tro. Det gjorde Godanas far og mange i hans omgangskreds så vrede, at en del af deres had mod Godana blev rettet mod imamen i stedet for. Forfølgelsen stilnede derfor lidt af.

Da Godana blev 18 år og myndig, fik han mulighed for at flytte til en anden by og bo på et studenterkollegium støttet af kirken. På den måde kunne han gøre skolen færdig og få en uddannelse, så han blev i stand til at forsørge sig selv. Først som snedker og siden som lærer.

Teologistudiet
Godana forsøgte flere gange at få kirken til at sende ham på bibelskole. Han havde nemlig et stort ønske om at vidne om Jesus på sin hjemegn. Til sidst fik han at vide, at der var en privatperson, som ville støtte ham og fire andre med teologistudiet på kirkens teologiske seminarium i Addis Abeba.

Donoren faldt imidlertid hurtigt fra sit løfte, og det første år måtte han leve af støtte fra sine klassekammerater. Derefter meldte en ny donor sig, og han kunne færdiggøre en bacheloruddannelse i teologi.

Lærer på missionsskole
Efter studiet arbejdede han et halvt år som ungdoms- og børnekordinator i Mekane Yesus Kirken, men han fik sjældent mulighed for at prædike og undervise ude i menighederne. Da en stilling på Tabor Evangelical College blev slået op, søgte han derfor den og fik den.

Nu er hans hovedvision at undervise sine elever, så de kan komme tilbage til deres menigheder og gøre en forskel. Han har dog stadigvæk et specielt kald til at nå muslimer med evangeliet. Han tager derfor engang imellem ud og underviser i forskellige menigheder om islam, og hvordan muslimer kan nås med evangeliet.

Godana kan nu atter komme på besøg hos sin familie. Det er han taknemmelig for, men han ville så gerne, at de også kunne blive kristne.

verden;

Ali; Jeg var ikke en meget bedende mand før overfaldet. Men nu, når min tand, som ikke er der, gør ondt, beder jeg for mine overfaldsmænd

Giv os kirken tilbage!

De kristnes frimodighed i Tyrkiet provokerer deres landsmænd – nogle svarer med chikane, andre omvender sig

AF DITTE OLSEN

"Min kirke er født i Tyrkiet, men flyttede til blandt andet Danmark – nu ønsker jeg at få den tilbage! Så stå sammen med os, bed for os, og bring kirken tilbage til Tyrkiet!"

Det var Allis afskedshilsen, som han bad eleverne på LMH tage med hjem fra deres sturtur.

I Tyrkiet er det nemlig ikke altid let at være kristen. Det sker jævnligt, at kirker får hademails, og konvertitter bliver chikaneret.

En af dem, der har oplevet fysisk chikane, fordi han er konverteret fra islam til kristendom, er Ali. Han er opvokset og bor i det østlige Tyrkiet, hvor der er et flertal af meget ortodokse muslimer.

Sammen med to danske aupair-piger og to tyrkiske studerende var han taget en tur til turistattraktionen Pamukkale, hvor LMH mødte dem i efterårsferien.

Min smerte minder mig om at bede

Ali har været kristen i seks år og arbejder nu i en lille luthersk kirke. Han går altid med et stort kors om halsen som en anledning til en samtale om tro. Og det er ikke altid lige populært. Ved en lejlighed endte det med, at en gruppe muslimer gav ham tæv, så han mistede en tand.

"Men jeg er glad! For jeg var ikke en meget bedende

Formålet med LMH's sturtur til Tyrkiet er ikke bare badeferie, men at gå i apostlenes fodspor. Eleverne ser både ruinerne af kristendommens vugge – her biblioteket i Efesos – og får bibelundervisning "on location" samt møder Tyrkiets levende kirke.

mand før. Men nu, når min tand, som ikke er der, gør ondt, beder jeg for mine overfaldsmænd," siger han med overbevisende entusiasme.

Før han blev kristen, studerede han islam og arabisk. Men da han er meget glad for bøger og ny viden, kunne han ikke lade være

med også at undersøge Bibelen.

Bibelen vinder over Koranen ved nærstudier

Han sammenlignede Bibelen og Koranen og fandt ud af, at i Bibelen taler Gud til sit folk, i Koranen giver Allah ordrer til mennesker. I Koranen er det mennesker, der

bekæmper synden. I Bibelen er det Gud.

"Og da jeg læste Romerbrevet, forstod jeg, hvad arvesynd er. Og da jeg læste Efeserbrevet forstod jeg, hvad tro er – at Gud valgte os! Gud gør det hele, så jeg behøver ikke at være bange."

Ordene strømmer fra Ali med overbevisning, glæde

og frimodighed. Så man er ikke i tvivl om, at hvis man møder ham på gaden, er det svært ikke at få noget at vide om Jesus.

Læste Bibelen for at tilbagevise den

Det var da også, hvad der skete for Kazım, som er en af de to studerende på be-

søg i Pamukkale. Han mødte en dag Ali og blev provokeret. Så han satte sig for at finde fejl i Bibelen for at tilbagevise den. I januar 2015 blev han døbt og er nu en del af Allis lutherske kirke.

Kazım mødte Yagmur på universitetet. Og hun satte sig for at vinde ham tilbage til islam, så hun tog med ham til gudstjeneste. Og mødte bibelstudium, bøn og kristen sang for første gang i sit liv.

Hendes venner advarede hende, men hun begyndte at læse i Bibelen for at overbevise Kazım om hans livs fejltagelse.

Muslimer er velkomne i kirke

"Jeg vidste faktisk ikke selv så meget om, hvad der står i Koranen. Det gør mine venner heller ikke. Når jeg spørger: hvorfor er vi muslimer?, er svaret: fordi vores familie er det," fortæller hun.

"Jeg har fundet ud af, at det, der står i Bibelen, ikke er noget vrøvl. Jeg har også fulgt undervisning i kirken. Men jeg er ikke kristen. Jeg kommer i kirken, fordi de er blevet mine venner, og jeg godt kan lide sangene," siger Yagmur og slår fast:

"Der står ting i Bibelen, som jeg endnu ikke har accepteret, men jeg læser stadig – og jeg har ikke taget noget valg om at blive kristen."

Men 51 danskere fra LMH tænker deres.

(De lutherske tyrkere har fået dæknævne af hensyn til deres sikkerhed).

FOTO: REGIN BERNSTEIN

IS sender trusler til tyrkiske kristne

Tyrkiets forfatning garanterer religionsfrihed, og i den vestlige del af landet, hvor der hovedsagelig bor sekulære muslimer, er det generelt stor frihed for kristne.

Men digitale trusler begrænses ikke af geografi. I august 2015 fik omkring 100 kirker, præster eller medlemmer af protestantiske fællesskaber rundt om i Tyrkiet voldsomt truende

beskeder via sms, sociale medier eller e-mail.

Retorikken i disse trusler er skærpet i forhold til, hvad de kristne tidligere har oplevet. Og det bekymrer Ihsan Ozbek, som er præst i Istanbul og formand for det tyrkiske kirke-netværk: *The association of Protestant Churches*. Ihsan Ozbek besøgte Danmark i 2013 i forbindelse med LMH's lands-

møde.

"Jargonen i de seneste trusler er meget lig den, som IS bruger. Det er indlysende, at truslerne kommer fra radikale islamister," siger han til netavisen *Al-Monitor* (al-monitor.com).

Myndighederne sylter sagerne

Ikke desto mindre er der kun to kirker, der har anmeldt

truslerne til myndighederne. For de tyrkiske kristne har ikke stor tiltro til myndighedernes hjælp.

I byen Malatya i Østtyrket blev tre kristne knivstukket og dræbt i 2007. Gerningsmændene blev pågrebet, men løsladt igen på grund af en paragraf om forældelsesfrist, da retssagen trak ud i omkring syv år.

I 2014 anmeldte *The as-*

sociation of Protestant Churches ti forskellige situationer med chikane, uden at myndighederne endnu har taget et eneste skridt i sagerne.

"Det er svært for kristne i Tyrkiet at vinde retssager. Vi har været stærkt påvirket af straffrihed i Malatya-sagen. Handlinger mod kristne straffes ikke i dette land. Masser af hadefulde tale bliver offentliggjort, uden at

det får konsekvenser," siger Ihsan Ozbek.

"Vi opfordrer vores medlemmer til at anmelde kriminelle sager. Men det er statens embedsmænd og anklagere, der har ansvaret for at finde og dømme dem, der truer os. Når de intet gør, men opfører sig, som om intet er sket, er det et alvorligt problem for de kristnes sikkerhed." *Ditte Olsen*

kirke;

Carsten Dalsgaard Hansen; Vi vil gerne bruge vores kræfter på, at Hellig Kors Kloster kan være et sted, hvor mennesker kan komme for at søge Gud og stilheden

Hellig Kors Kloster skal tilbage til den oprindelige vision

Nyt lederpar vil skabe rammer for en enkel livsstil, hvor der er skruet ned for forbruget

AF PER WESTH JENSEN

Kirken ved Hellig Kors Kloster set fra heden.

Det evangelisk lutherske Hellig Kors Kloster har en unik beliggenhed på Dejbjerg Hede i Vestjylland med udsigt over Ringkøbing Fjord.

Klosteret blev bygget i årene efter 1950 med en vision om at skabe et særligt livsfællesskab på heden. Et sted for alle, "der er kørt trætte i livet og gerne vil tilbage til Gud," som det hed sig.

Foreløbig har kun enkelte personer været villige til at bo fast på stedet, og målet har derfor kun delvist været opfyldt.

Men nu satser bestyrelsen for klosteret på at virkelig gøre den oprindelige vision

om et permanent kristent fællesskab på stedet.

Nyt lederpar

"Vi tror, at tiden er moden til alternative måder at bo og leve på. Der er brug for, at kristne går foran, og på klostret kan vi få mulighed for at leve et fælles liv i bøn og arbejde, og hvor vi også kan skruer ned for forbruget og praktisere enkel livsstil," udtaler det nye lederpar Marianne og Carsten Dalsgaard Hansen, der er henholdsvis læreruddannet og teolog.

Lederparret vil fra næste sommer, hvor de regner med

at flytte ud på klostret, begynde at afholde retræter og andre arrangementer. Der vil også blive mulighed for at bo på klostret i kortere eller længere tid.

"Vi vil gerne bruge vores kræfter på, at det kan være et bønnens og fredens sted, hvor mennesker kan komme for at søge Gud og stilheden," siger Carsten Dalsgaard Hansen.

Kristent fællesskab

Ægteparret håber på, at en gruppe mennesker med tiden vil være villige til at flytte permanent ud på klostret sammen med dem.

Gerne folk med forskellige faglige kompetencer inden for eksempel madlavning, håndværk eller økonomi. Og gerne både mænd og kvinder og måske også

familier med børn.

Det daglige liv på klostret vil for de fastboende indebære, at man bidrager til arbejdet med at drive stedet, og at man deltager i de daglige tidebønner.

"Vi håber og beder om, at Gud vil kalde nogle til at være en del af et sådant fællesskab," siger Carsten Dalsgaard Hansen.

Moderne lejeboliger

Planen er, at der sideløbende med afholdelsen af retræter skal arbejdes på at få etableret et antal nye og moderne lavenergiboliger på den 14 hektar store grund. Her skal de fastboende på klostret bo til leje.

"Nu tager vi skridtet, og så må vi se om det kan bære," siger Carsten Dalsgaard Hansen.

Den nye julesang blev præsenteret i Aftenshowet på DR1.

Enkel julesang om Jesus vandt DR-konkurrence

En tidligere og en nuværende lærer fra Det Kristne Gymnasium i Ringkøbing har skrevet Danmarks nye julesang.

Peter Sander Andersen og Svend Erik Petersen blev kåret som vindere i DR's julesangskonkurrence med sangen *Hvad er det, der gør jul til noget særligt*.

Sejren kom som en overraskelse for de glade vindere.

"Det var helt vanvittigt! Vi syntes jo, at vi havde lavet en meget god sang, og familien havde også rost den. Men man tænker jo altid: Klap nu lige hesten. Vi havde slet ikke troet, at vi ville vinde," fortæller Svend Erik Petersen til DR.

515 nye julesange deltog i konkurrencen, der blev skudt i gang i sommer. En musikfaglig jury valgte de ti bedste, og herefter har folk kunnet stemme om, hvilken sang der skulle vinde. Det var der 5.800 danskere, der gjorde.

Nem at synge

De to sangskrivere har tid-

ligere arbejdet sammen. Blandt andet har de ledet Indre Missions børnekor og en børnemusical.

Til den nye julesang har Svend Erik Petersen skrevet teksten, mens Peter Sander Andersen har stået for melodien. De var enige om, at det kristne budskab skulle være sangens omdrejningspunkt.

"Da jeg hørte om julesangskonkurrencen, foreslog jeg Peter, at vi skulle være med. Vi var enige om, at teksten skulle fortælle om, hvad julen egentlig handler om, uden at den skulle være nogen prædiken," siger Svend Erik Petersen til *Dagbladet Ringkøbing-Skjern*.

Melodien skulle være nem at synge, og Peter Sander Andersen fandt hurtigt den rette melodi:

"Melodien er noget af det mest enkle, jeg har skrevet, og jeg har næsten aldrig lavet musik med så enkle akkorder," fortæller han til DR.

Per Westh Jensen

Marianne og Carsten Dalsgaard Hansen vil gerne gøre Hellig Kors Kloster til et bønnens og fredens sted.

Radioværter vil læse hele Bibelen igennem

I et nyt radioprogram læser radiovært Michael Jeppesen og filosof Rasmus Uglit sig igennem hele Bibelen fra ende til anden.

Værterne vil tage en lille bid af Bibelen hver dag og så diskutere skriftstedet i bund – alt sammen for at blive så klog på Bibelen som muligt. Det skriver *Radio24syv.dk*.

"Det forekommer helt oplagt at stille skarpt på den bog, som ligger til grund for vores samfund. For hvor mange har egentligt læst Bibelen? Det vil *Radio24syv* hjælpe til med. Ikke fordi vi vil missionere, men fordi vi skønner det nødvendigt at

øge kendskabet til og forståelsen af, hvad Bibelen handler om," siger programchef Mads Brügger ifølge radiostationens hjemmeside.

I *Jeppesens Bibelskole* vil værterne derfor læse, diskutere og fortolke Bibelen. De er ifølge eget udsagn hverken tynget af religiøse eller teologiske bånd, men tager ordene for gode varer og lader gerne nye meninger opstå.

Programmet skal ikke være en kritik af Bibelen, men værterne vil dog forholde sig kritisk til de begivenheder og udsagn, der er i den, skriver *Radio24syv*.

Så når Jesus fortæller en

lignelse, tager Michael Jeppesen og Rasmus Uglit det for givet, at han rent faktisk har fortalt lignelsen. Men måske undrer de sig over, hvad han mener med den.

Udmærket tilgang

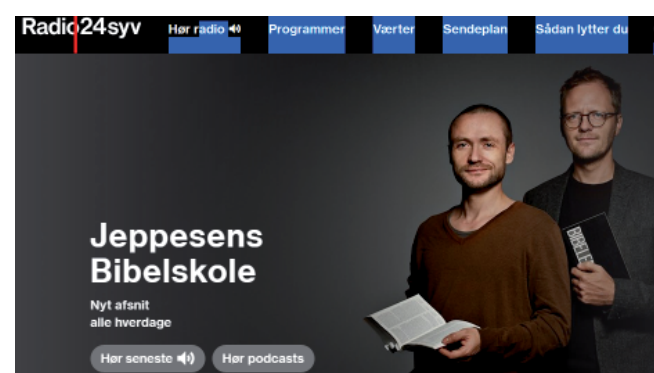
Landsleder i Bibellæser-Ringen, Lasse Holmgaard Iversen, er positiv over for programmet og forventer også at kunne lære noget af det. Han understreger dog, at han kun har hørt den første udsendelse.

Ifølge landslederen er det en udmærket tilgang til Bibelen, som udsendelsens værter lægger op til:

"Oplægget til radioprogrammet er rigtig fint. Det med at gå til bibelteksten, som den står, virker som noget, vante bibellæsere også kunne lære en del af."

Han mener, at det også er godt for mange, der er vokset op med bibellæsning i et missionsk miljø, at blive mindet om at gå umiddelbart til teksten.

"Der er mange, som er vokset op i vores tradition, som leder efter en bestemt betydning i bibelteksterne. Vi skal have det til at hænge sammen på en bestemt måde. Jeg tror derfor, at det er godt for os at få en påmin-

delse om at læse Bibelen på dens egne præmisser."

Lasse Holmgaard Iversen fortæller, at han selv gerne vil følge med i udsendelsen. "Jeg vil gerne lytte til det. Om ikke andet så for at lære

af nogle, der går til Bibelen fra et andet udgangspunkt, end jeg selv gør. Det er godt at vide, hvordan mennesker i dag læser Bibelen," siger han.

Per Westh Jensen

TEMA | GENBRUG

Johnny Lindgreen; Kunderne vil gerne handle i LUMI's butikker, fordi de regner genbrug for en god sag. Det er mindre vigtigt for dem, hvad den gode sag er

LUMI Genbrug skaber kontakt med folk i nærområdet

LUMI-butikkerne giver 3,5 millioner kroner til LM's missionsarbejde i år

AF PER WESTH JENSEN

Genbrugsarbejdet i LM er relativt nyt. Helt fra begyndelsen har formålet været at skaffe midler til Luthersk Missions internationale missionsarbejde.

Butikkerne er præget af et godt samarbejds miljø i medarbejderflokkene, og det har været med til at fastholde mange kunder og leverandører.

I 2014 betød det et økonomisk overskud på 3,1 millioner kroner. Fortjenesten i 2015 er godt på vej til at blive endnu bedre.

Det begyndte i Agerskov

Men tilbage til begyndelsen. Den første LUMI genbrug så dagens lys i Agerskov for snart ti år siden. De sønderjyske pionerer så genbrugsarbejdet som

Den nyeste LUMI genbrugsbutik åbnede i Kolding den 17. oktober med mange kunder og stor omsætning.

en ny mulighed for at drive mission.

De opdagede, at genbrugsbutikker generelt havde meget medvind og besluttede sig derfor for at starte en butik op inden for LM. Det kan man læse om i kronikken på side 12.

Med genbrugsarbejdet så de mulighed for at bidrage til missionen på en anderledes måde.

Som pensionist har man ikke samme indkomst som

FOTO: FINN LARSEN

Genbrug bidrager ikke kun med én ting

Der er ikke noget som at gøre en god handel. I genbrugsbutikkerne er det muligt at finde gode varer til billige penge og samtidig støtte en god sag.

Her er tre områder, som genbrugsarbejdet generelt bidrager med.

Genbrug engagerer frivillige

Alt det arbejde, der ligger i handlen med genbrug, drives af tusindvis af frivillige, der har valgt at støtte op omkring landets mange genbrugsbutikker ved at give af deres tid til sagen.

For mange ligger der også et værdifuldt fællesskab i at være frivillig i en genbrugsbutik. I butikken hygger man sig med hinanden og får en sludder med de kunder, der kigger forbi.

Genbrug støtter en god sag

Overskuddet fra de mange genbrugsbutikker landet over går til gode formål rundt omkring i verden.

Butikkerne sender årligt millioner af kroner videre til lokalt og internationalt hjælpearbejde.

Genbrug er bæredygtighed

Det fremgår af Folkekirkens Nødhjælps hjemmeside, at hver dansker i gennemsnit køber 16 kilo tøj og sko om året. Det kan mærkes på miljøet.

I stedet for at smide ting ud kan man skåne miljøet ved at købe brugt eller ved at aflevere sine brugte ting i en genbrugsforretning. På den måde kan andre få gavn og glæde af tingene.

Per Westh Jensen

en, der er på arbejdsmarkedet. Det betød mindre at give af til missionsarbejdet. Men i stedet for at indsamle penge var der gennem genbrugsbutikken mulighed for at gøre en indsats, der kunne omsættes til international mission.

Ildsjæle

LUMI-butikkerne har det til fælles, at de er drevet af stærke frivillige kræfter. De lokale ildsjæle sørger for en god service, og det har altid været en vigtig del af LUMI genbrugs succes.

Resursechef i LM Johnny Lindgreen fortæller, at LUMI genbrug er præget af tanken om, at arbejdet skal være frivilligt for derved at få mest mulig indtjening ud af det.

Den første ansættelse inden for genbrug kom i stand efter halvandet år, hvor frivillige havde drevet arbejdet i butikken i Agerskov. Teddy Sjølland blev ansat i en deltidsstilling for at inspirere andre til at starte nye butikker op.

I 2008 og 2009 kom butikkerne i Skjern og Nexø til. Efterfølgende dukker der også butikker op i Aaben-

raa, Videbæk, Gilleleje og Hillerød.

Med den seneste åbning af forretningen i Kolding i oktober 2015 er der nu otte LUMI genbrugsbutikker i landet.

Sidegevinster

Det hører med til at drive en genbrugsbutik, at der sker ting, som ikke var planlagt fra starten, fortæller Johnny Lindgreen. En af sidegevinsterne har været en stor berøringsflade med folk fra området.

"Genbrugsarbejdet har vist sig at være en rigtig god kontaktskaber. Det er et af de steder, hvor vi møder allerflest mennesker uden for missionshuset," siger han.

Johnny Lindgreen nævner også, at der er mange eksempler på folk, som kommer sporadisk i LMsammenhæng, men melder sig som faste frivillige i genbrugsbutikkerne.

Tærsklen til butikken har med tiden vist sig at være lavere end til missionshuset.

Overskud til mission

Gennem årene har det været forskelligt, hvor meget

butikkerne har reklameret med, at overskuddet er gået til LM's missionsarbejde.

Men Johnny Lindgreen fortæller, at kunderne gerne vil handle i LUMI's butikker, fordi de regner genbrug for en god sag. Det er mindre vigtigt for dem, hvad den gode sag er.

I dag er butikkerne også mere åbne omkring støtten til missionsarbejdet i Cambodja, Peru, Tanzania og Etiopien, og de bruger gerne informationskærme, som viser, hvad overskuddet går til.

Tilknyttet LM

Fælles for LUMI-butikkerne er, at de med vedtægter er bundet til Luthersk Mission. Der er således det samme formål med alle butikker, og bestyrelserne vælges af LM.

Alle butikker giver deres overskud til LM's missionsarbejde. For butikkerne i Nordsjælland og Agerskov er det hundrede procent af overskuddet.

I Kolding og Aabenraa deles overskuddet med henholdsvis Norea og Alpha Danmark. LUMI's andel sendes videre til den inter-

ationale mission.

I Vestjylland og på Bornholm deles overskuddet mellem den lokale afdeling og landskassen, sådan at to tredjedele går til LM's internationale mission, og en tredjedel går til lokalt arbejde.

Succeshistorie

LUMI genbrug rider i øjeblikket på en rigtig god bølge. Omsætningen er stigende. Indtægterne er stigende. En ny butik er netop åbnet i Kolding.

"I år runder vi måske 3,5 millioner kroner i indtjening ud fra en omsætning på mellem syv og otte millioner," siger Johnny Lindgreen.

Han fortæller også, at LUMI's butikker ligger rigtig højt i indtjening sammenholdt med andre genbrugsskæder, når man sammenligner per butik.

Derfor kniber Johnny Lindgreen sig også lidt i armen over den positive udvikling, som LUMI genbrug har været en del af. Han fortæller, at den største udfordring for butikkerne er at skaffe varer nok – og vel og mærke gode varer.

TEMA

Per Jerup; Det skal ikke være nogen hemmelighed, at genbrug er en god måde at tjene penge til mission på. Men der er mindst tre andre former for mission og diakoni ved det

De skal styrke LUMI Genbrug

To nye genbrugskonsulenter ønsker, at både kunder og frivillige skal føle sig godt tilpas

AF KAJA LAUTERBACH

LUMI – det ord skal være kendt blandt LM'ere over hele Danmark. Og de skal forbinde det med genbrug. Ikke bare tilfældig genbrug, men butikker, der har gode varer, og hvor der er rart at være, fordi personalet har tid til at tale med kunderne.

Det er LM's to nyansatte genbrugskonsulenter enige om. Finn Larsen begyndte i marts, og Per Jerup den 1. september.

"Hvis kunderne får en god oplevelse og føler sig godt tilpas, kommer de igen. De fortæller andre om LUMI, og de bliver også leverandører af varer, for det er dér, hvor de føler sig godt tilpas, at de selv vil aflevere varer," siger Per Jerup og Finn Larsen.

Penge og mission

Da stillingen som genbrugskonsulent blev slået op, havde Per Jerup i lang tid tænkt, at LM kunne få meget mere ud af genbrugsarbejdet.

"Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det er en god måde at tjene penge til mission på. Men der er mindst tre andre former for mission og diakoni ved genbrugsarbejdet," siger han og nævner:

Det er mission at møde mennesker, der kommer ind i butikkerne, og som ikke er en del af det kristne fællesskab.

Der er muligheder for en integrationsindsats ved at man giver arbejde til nydanskere.

Per Jerup (tv.) og Finn Larsen er klar til at komme og give støtte til markedsføringen i LM's genbrugsbutikker, så de kan blive endnu bedre.

Det giver rammer for en social indsats blandt LM'ere, der har brug for det.

Finn Larsen indskyder, at han ved, at der flere steder er medarbejdere, som er begyndt at komme i LM efter at være kommet med i LUMI-arbejdet. Det styrker også fællesskabet i menigheden, når flere er med i et arbejdsfællesskab som LUMI.

"Men vi bliver nødt til at erkende, at der er behov for flere penge i kassen, hvis ikke LM skal lukke noget af det internationale missionsarbejde ned. Og her ser jeg genbrug som en rigtig god og stor mulighed," siger Per Jerup.

"Pengene kommer nemlig ikke i kassen af sig selv. Det er fantastisk stort, at nogle yder så stor en indsats for at skaffe flere penge til mission."

Og netop når det gælder sammenhængen mellem forretningsdelen og missionsdelen, tror han, at han

kan være med til at gøre et eller andet. Sådan at man kan forbedre mulighederne for at tjene penge, som man kan bruge til mission.

Nærvær og gode varer

Per Jerups hovedopgave bliver at opstarte nye LUMI-butikker, og han har en vision om 14 butikker om fire år. Derudover vil han gerne have 20 opsamlingssteder for genbrug.

Det er en måde, at LM-kredse uden butik, kan være med til at skaffe varer på. For eksempel kan der være to frivillige et sted, som står for at åbne og lukke en opstillet container, som en bu-

tik så kan hente.

Han tror, det vil give forholdsvis bedre varer til butikkerne, og han og Finn Larsen er enige om, at flere gode varer vil give øget omsætning i butikkerne. Og dermed flere penge til mission.

"Folk skal forbinde navnet LUMI Genbrug med nærvær og gode varer. De skal ikke nødvendigvis være billige, men over halvdelen af pengene skal gå til mission," siger Finn Larsen.

Opsøgende kontakt

Per Jerup og Finn Larsen er enige om, at det er en stor fordel, at de er to om at dele opgaven som genbrugskon-

sulent. De har nemlig lige så forskellige kompetencer og kvalifikationer, som opgaverne er forskelligartede, og dermed kan de tilbyde bedre sparring og mere hjælp til de mange frivillige medarbejdere.

Ud over at starte nye butikker op stiller Per Jerup sig også gerne til rådighed for de eksisterende butikker.

"De må gerne bruge mig til at tage ud og snakke med mennesker og opsøge nye kontakter: medarbejdere, mulige leverandører af for eksempel dødsboer og på sigt sponsorer," siger han.

De første uger har han mest brugt tid på at hilse på

i nogle af de eksisterende butikker, og han glæder sig til at lære endnu flere at kende.

It og hjemmesider

Finn Larsen ser en spændende opgave i at arbejde med at markedsføre genbrug via de elektroniske og sociale medier. Det er noget, han helt sikkert kan se muligheder i.

Hans arbejdsområder bliver at lave it-løsninger og hjemmesider til butikkerne og at supportere dem efterfølgende. En af siderne bliver at hjælpe butikker og frivillige til at få LUMI's image ud, og til det formål er der allerede sat inforskærme op i en del butikker, der fortæller, hvad de indsamlede penge går til.

Supportdelen foregår fra LM's sekretariat og vil smelte sammen med hans øvrige it-support i LM.

Finn Larsen forklarer, at han skal udvikle LUMI-butikkernes hjemmesider, sådan at de bliver værktøjer til at øge salget. Og det skal ske i samarbejde med butikkerne.

Det betyder meget for ham, at det bliver et fælles projekt.

"Jeg skal ikke presse nye ting ned over hovedet på folkene i butikkerne som krav, men indføre nye ting i samarbejde med dem og vise dem, hvordan de kan have fordel af det," siger han.

"Jeg tager også rundt og besøger butikkerne for at støtte markedsføringen i LUMI genbrug."

Frivillige har stort ejerskab for butikkerne

Per Jerup og Finn Larsen er tilsammen ansat i knap en fuldtidsstilling, og ud over at være genbrugskonsulenter har de begge andre opgaver i LM.

Per Jerup er genbrugskonsulent på halvtid, og i den anden halvtidsstilling er han missionær i Soma Bibila i Tanzania, hvor han arbejder med salg og marketing. Han pendler mellem de to lande og er hvert sted omkring

seks uger ad gangen.

Finn Larsens ansættelse i LM er på 80 procent med hovedvægten på it-support til hele LM ud fra LM's sekretariat i Hillerød.

Taknemmelig for frivillige

De to genbrugskonsulenter har begge to arbejdet med handel og salg, før de blev ansat i LM, og de er meget glade for, at de kompetencer, de har fået der, også kan

bruges i missionsarbejde.

Finn Larsen er uddannet møbelsnedker og har derudover i 25 års kørt Danmark tyndt og har solgt værktøj gennem en række butikker.

Per Jerup har været sælger i 30 år – ud af dem 15 år som selvstændig – og har derigennem fået viden om både finans, salg og marketing. Han har også altid været vant til at arbejde sammen med mange forskellige

medarbejdere.

Han forklarer, at personalet i genbrugsbutikker på mange måder er lige så forskellige som andre steder. Men der er noget helt specielt ved dem, som han er dybt taknemmelig for.

"Det er frivillige medarbejdere, og de brænder for sagen. Det er fedt, så meget energi, de lægger i at skaffe penge til mission," siger han og fortæller, at han har lært

meget, selv om han kun har været i LUMI i få uger.

"Jeg ved, at jeg skal bevæge mig lidt ydmygt frem. Det er dem, der har erfaring, men jeg håber, jeg kan føje nye tanker til."

Selvstændige butikker

Finn Larsen peger på, at selv om alle LM's genbrugsbutikker har samme navn: LUMI, er det selvstændige butikker "Alle i butikkerne har vir-

kelig ejerskab for arbejdet. Det er deres butik, og de går meget op i, hvor mange penge de samler ind til mission. Det er en stor kvalitet, som vi skal bibeholde," siger han. Finn Larsen understreger endnu en kvalitet ved den store selvstændighed:

"Andre organisationer har mange flere genbrugskonsulenter ansat. Men netop derfor kan LM klare det med kun to deltidsstillinger." *K/L*

TEMA

Birthe Svensson; Arbejdsklimaet både i Kirkens Korshær og LUMI er utrolig godt. De er simpelthen så søde, og de gør det med hjertet

Jeg bliver ladet op af arbejdet i LUMI

Birthe Svensson har fået indhold i tilværelsen af at være medarbejder i genbrugsbutikken

AF PER WESTH JENSEN

At være medarbejder i LUMI Genbrug giver Birthe Svensson fra Nexø så meget indhold i tilværelsen, at hun ser frem til hver gang, hun skal af sted.

Birthe Svensson kommer ikke fra LM-sammenhæng, men hun nyder at hjælpe til i LUMI en gang om ugen.

"Jeg har det som en elbil, der bliver ladet op. Jeg får så meget energi, når jeg er dernede, for de andre medarbejdere værdsætter virkelig det, man laver," fortæller Birthe Svensson, der i øjeblikket er jobsøgende.

Fast tjans

Hun har boet det meste af sit liv i København, men flyttede for 16 år siden til byen på Bornholms østkyst, hvor hun nu bor sammen med sin adopterede teenagedatter. Det betyder meget for Birthe Svensson at komme ud iblandt voksne mennesker og få nogle input.

"Det er rigtig svært at gå arbejdsløs og få det ene afslag efter det andet, så det er altså rart at komme hen et sted, hvor folk er så positive," siger hun.

Birthe Svensson lærte LUMI at kende gennem en periode med aktivering for halvandet år siden. Med det

Birthe Svensson går meget op i, at tingene i genbrugsbutikken bliver præsenteret i den rigtige sammenhæng.

samme blev hun så glad for at være i butikken, at hun fik en fast tjans hver onsdag.

God til indretning

Selvom hun er uddannet pædagog, fortæller Birthe Svensson, at hun har en indretningsarkitekt i maven. Og hendes sans for at indrette nyder genbrugsbutikken på havnen i Nexø godt af.

"Jeg er i møbelafdelingen og assisterer med indretning. Når vi sælger en sofa eller et bord, finder jeg noget på lageret, der passer

ind i stedet for. Jeg sørger for, at det stadig ser pænt ud. Og så hjælper jeg også med at flytte rundt på kasser og møbler, så meget jeg kan magte," siger hun.

Birthe Svensson fortæller, at medarbejderne i butikken gør meget ud af, at tingene er rene og pæne, og eksempelvis ikke lugter af røg.

"Vi prøver at præsentere tingene så godt, vi kan, og er faktisk meget kritiske med, hvad der kan sælges. Jeg går selv rigtig meget op i, at

tingene ser ordentlige ud og bliver præsenteret i den rigtige sammenhæng."

Roser medarbejderne

Det bedste ved at være frivillig i genbrugsbutikken er ifølge Birthe Svensson, at hun får lov til at møde en masse mennesker, som alle sammen bidrager med noget.

I det hele taget er hun ikke meget for at fremhæve sig selv. Flere gange understreger hun, at medarbejderne i LUMI og Kirkens Korshærs

genbrug, hvor hun også hjælper til, gør et fantastisk stykke arbejde.

"Arbejdsklimaet både i Kirkens Korshær og LUMI er utrolig godt. Jeg har aldrig oplevet noget lignende. De er simpelthen så søde, og de gør det med hjertet," siger Birthe Svensson.

Grunden til, at det fungerer så godt, er, at der ikke er penge imellem medarbejderne, mener Birthe Svensson. I stedet er alle frivillige, og derfor er der ikke noget med, at den ene tjener flere

penge end den anden. Alle kommer, fordi de vil lave et frivilligt stykke arbejde.

Har altid købt genbrug

Birthe Svensson har aldrig arbejdet i en genbrugsbutik tidligere. Til gengæld har hun altid købt meget genbrug, da det er en økonomisk måde at handle på. Og så er hun glad for, at gamle ting kan få et nyt liv ved at blive genbrugt.

"Hele genbrugstanken er jeg med på. Vi forbruger så meget i samfundet, at det er fantastisk, at man kan genbruge ting, så de ikke bare står og bliver ødelagt på lossepladsen," siger hun.

Fantastisk at hjælpe

Det betyder også meget for Birthe Svensson, at arbejdet bliver til hjælp for andre. LUMI Genbrug støtter blandt andet børn og unge i Camerodja, Tanzania, Peru og Etiopien med uddannelse, rådgivning og sundhed. Og en tredjedel af overskuddet går til LM's børne- og ungdomsarbejde på Bornholm.

"Det er godt at vide, at jeg er med til at støtte en god sag. Det giver mig en kæmpe tilfredsstillelse at gøre en forskel, og jeg synes, det er helt fantastisk, at man kan hjælpe folk ved at sælge genbrug," siger Birthe Svensson.

Livsstil at jage det gode fund

Tendens: Man skaber sin egen stil ved at kombinere nye dyre ting med genbrugsting

Før i tiden gik man i genbrugsbutikken, fordi man ikke havde råd til at købe nye møbler eller nyt tøj.

Derfor var det dengang mere flovt at købe brugte ting, end det er i dag, hvor det er helt accepteret. Det fortæller professor i forbrugsfærd ved Syddansk Universitet, Søren Askegaard til DR.

"I dag er vi jo ikke skamfulde over at købe brugt. Tværtimod er vi jo fornuftige, fordi vi kan få noget mere for de samme penge og

ovenikøbet yde en indsats over for miljø og affaldsproblematikker," siger Søren Askegaard.

Mere af lyst end af nød

Muligheden for at spare nogle penge gør stadigvæk genbrug populært. Men det er ikke den eneste grund til, at folk slår vejen forbi de mere end 900 genbrugsbutikker, landet kan byde på.

I Røde Kors har man cirka 230 butikker, og chefen for genbrug, Tina Donnerborg, forklarer, hvorfor genbrug er

en succes.

"Det er blevet en livsstil for mange at jage det gode fund, og vi genbruger gerne for både naturens og egen skyld," siger hun til DR.

Det er altså ikke den økonomiske krise, der er årsagen til, at mange er begyndt at handle brugt, siger Tina Donnerborg. Hun fortæller, at folk handler i genbrugsbutikker mere af lyst end af nød.

"De kommer for at gøre et godt køb, og fordi trenden er, at genbrug er en livsstil, vi

dyrker."

Livsstilen handler primært om at gøre en god handel, få mulighed for at skåne miljøet og samtidig støtte et godt formål. Denne treklang gør genbrug populært. Og det ser ud til at fortsætte.

Tendensen vil fortsætte

Mange synes nemlig også, at de gamle ting fra genbrugsbutikken kan være et moderigtigt supplement til hjemmets møbler og garderobens tøj. Det er moderne at flette genbrugsting ind i

hverdagen, og det nyder butikkerne godt af.

Ifølge Tina Donnerborg er der en tendens til, at man gerne vil kombinere de dyre og nye ting med de gamle og brugte for derved at skabe sin egen stil.

"Tendensen med det unikke brugte og det nye, dyre tror vi på vil fortsætte et godt stykke tid endnu," siger hun til DR.

LUMI er en lilleput

Luthersk Mission har med den nyåbnede butik i Kol-

ding otte genbrugsforretninger. Målt på antallet af butikker er LUMI Genbrug derfor en lilleput på genbrugsmarkedet.

Danmission har til sammenligning over 85 butikker og Folkekirkens Nødhjælp cirka 125, mens Røde Kors og Kirkens Korshær er de største med henholdsvis mere end 230 og 250 butikker. Dertil kommer en lang række andre genbrugsbutikker, der også arbejder for velgørende formål.

Per Westh Jensen

TEMA

Lis og Ib Larsen; Vi har lært Jesus at kende og tror nu på ham som verdens frelser

Det har beriget vores liv

Invitation til at blive medarbejder i LUMI Genbrug førte til tro for Lis og Ib Larsen

AF OLE SOLGAARD

82-årige Ib Larsen går hjemmehjælp rundt som frivillig medarbejder i LUMI Genbrugs butik i Videbæk denne eftermiddag. Det havde han nok ikke selv regnet med for få år siden, idet han indtil for nylig ikke har haft nogen relation til kristelige miljøer.

Han følges med sin kone, Lis, hver anden torsdag og enkelte lørdage i butikken, hvor de hjælper med at sætte varer på plads.

Hverdagen er blevet anderledes

Det begyndte med, at LM'eren Villy Juul Mikkelsen, der er formand for butikken, spurgte Ib, om han havde lyst til at være medarbejder i butikken. De to kendte hinanden gennem en forretningsforbindelse, da Ib gennem en årrække drev selvstændig virksomhed.

Både Lis og Ib Larsen blev taget godt imod i medarbejderfællesskabet i LUMI Genbrug for godt to år siden og fandt stor glæde i arbejdet. Ret hurtigt blev de inviteret med til Alpha-kursus i byen – en introduktion til den kristne tro.

Men det skulle Ib "lige tænke over". Umiddelbart var han ikke parat til det. Derimod tog Lis med på kurset. Og året efter var de begge ivrige deltagere i Alpha-kurset. Nu kommer de trofast i Videbæk Kirke

Lis og Ib Larsen begyndte som medarbejdere i LUMI genbrug for godt to år siden. Nu kommer de også trofast i Videbæk kirke og til nogle møder i LM's missionshus.

hver søndag og deltager også i nogle møder i LM's missionshus.

"Det har givet os et større indblik i den kristne tro. Og vi har lært Jesus at kende og tror nu på ham som verdens frelser. Det giver os en tryghed, og det har beriget vores liv," fortæller Lis og Ib Larsen.

Deres hverdag er blevet anderledes end før. De føler sig godt integreret i fællesskabet i LUMI Genbrug. Andagtsbøger og andre kristne bøger læses nu flittigt i deres hjem.

Både Lis og Ib ser frem til vagterne i genbrugsbutikken, hvor de møder spændende kunder og medarbejdere. Det har også givet dem en stor vennekreds.

God måde at møde andre mennesker på

En af de andre trofaste medarbejdere er 85-årige Martha Mikkelsen, der lige nu er i gang med at vaske op efter kaffen. I det hele taget går hendes arbejde ud på, at der ser ordentligt ud i butikken, så hun ses ofte med rengøringsmidler eller en

støvkuld i hånden. Og så udfylder hun en stor rolle som humørspredere, indskyder formanden.

"For mig er det en god måde at komme ud og møde andre mennesker. I foråret var jeg forhindret i at være her en måneds tid, fordi jeg var kommet til skade ved at falde. Og jeg savnede virkelig at være her i butikken i den periode," fortæller Martha Mikkelsen.

Engagement med flere formål

Der er 38 frivillige medarbejdere i genbrugsbutikken i Videbæk, der fik nye og større lokaler midt i 2014. Butikken er åben hver dag fra klokken 13 til 17. Omsætningen er fordoblet siden 2013 og ligger nu omkring 900.000 kr. Derfor kunne de godt bruge flere medarbejdere.

Knud Clausen og Villy Juul Mikkelsen er aktive i butikkens bestyrelse. De forklarer, at formålet med genbrugsarbejdet er at samle penge ind til LM's internationale mission og LM Vestjyllands to væresteder. Desuden giver det mulighed for, at medarbejderne får et socialt fællesskab, hvor de hver især kan udnytte de evner, de har fået.

mit bibelvers;

AF MIRIAM MYHRE
GILLELEJE

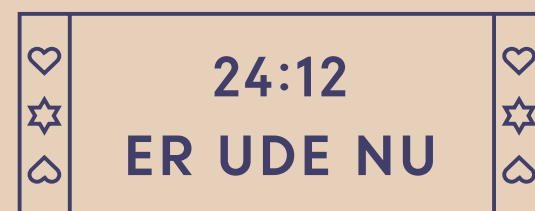
*"Lovet være Herren dag efter dag, Gud bærer os, han er vor frelse. Sela
Gud er for os en Gud til frelse, hos Gud Herren er der vej ud af døden" (Sl 68,20-21).*

Jeg havde et fødselsdagskort liggende i min bibel. Det var fra min far, og det faldt ud af min bibel nogle dage efter hans død. I kortet stod vers 20, og jeg læste vers 21 med: "Gud er for os en Gud til frelse, hos Gud Herren er der vej ud af døden." Det blev meget stærkt for mig – lige der i mødet med døden.

Disse vers er nogle af mine yndlingsvers, for dem kan man både leve og dø på. Vi bliver opfordret til at love Gud hver dag – på gode og dårlige dage. For Gud bærer os. Vi lever ikke alene og skal ikke bære vores byrder alene. Nej, Gud bærer os, han er vor frelse!

Når min sidste time kommer, og jeg skal dø, så vidner versene også om sejr og håb – for hos Gud Herren er der vej ud af døden. Jesus er vejen ud af døden.

Derfor kan jeg love Herren dag efter dag og prise ham, fordi han bærer mig, og jeg skal leve evigt ved troen på ham – for Jesu skyld!

Læs det.
Giv det til din kollega.
Giv det til din ven.
Giv det til din familie.
Giv det til din nabo.

Pris: 49,95 kr. Bestilles på lohse.dk/24-12

Martha Mikkelsen sørger for, at der ser ordentligt ud i LUMI Genbrug i Videbæk.

TEMA

Teddy Sjælland; Som pensionist har man ikke længere samme mulighed for at give økonomiske midler til missionsarbejdet. Arbejde i en genbrugsbutik er en alternativ måde at give på

Genbrug er missionsarbejde

Teddy Sjælland kunne unde mange flere at opleve det sociale arbejdsfællesskab

AF TEDDY SJÆLLAND
TIDLIGERE
GENBRUGSKONSULENT
TEDDY@SJAELLAND.NU

1. april 2006 åbnede den
første LUMI Genbrugsbutik i
Agerskov i Sønderjylland.

Den tredje alder bliver den kaldt. Den periode i et menneskes liv, hvor man ikke behøver at sætte vækkeuret til, for man skal ikke noget bestemt. Arbejdslivet er afsluttet, nu kommer "lønnen" af sig selv, uden man behøver at gøre en speciel indsats.

Det lyder jo dejligt, og det er det vel også de første 14 dage, der er som en ferie.

Men også her kommer hverdagen ret hurtigt igen. Er det her meningen med tilværelsen, bare at sove længe og så lave ingenting?

Stor begejstring

Da min kone og jeg gik på efterløn i 2005, havde vi ikke gjort os nogen større tanker om, hvad vi så ville med vort liv.

Men meget hurtigt gik Annemie til en genbrugsbutik og spurgte, om de kunne

bruge hende. Hun har altid haft lyst til at stå i butik og snakke med kunder.

Jeg cyklede hellere en tur ud i naturen eller gik mig en tur i den friske luft.

Annemie blev så "ansat" i en genbrugsbutik 20 kilometer fra hjemmet. Hun kom glad hjem og fortalte op ad stolper og ned ad vægge om, hvor fantastisk det var med genbrug. Hun var begejstret over den store omsætning og det store overskud, butikken gav.

Hvorfor er LM ikke med?

Ved køkkenbordet begyndte vi at tale om, hvorfor mon LM ikke havde nogen genbrugsbutikker. Egentlig var det jo der, vi ønskede at give vores arbejdskraft og få del

FOTO: LUMI AGERSKOV

i det tilsyneladende store overskud. Hvorfor har ingen tænkt på det og gjort noget ved det? Måske er det, fordi LM ikke ønsker genbrugsbutikker. Gaverne skal nok komme fra LM's venner.

Vi spurgte os så for ved LM, om der lå noget principielt bagved, men det gjorde der ikke. Der var nok bare ingen, der havde tænkt i de baner.

Vi må gøre noget

Hjemme vendte vi det stadig oftere. Hvorfor gør vi det så ikke? Det blev et spørgsmål, vi ikke længere kunne gøre os fri af. Og så begyndte vi for alvor at tale med nogle venner i LM om sagen. Vi var nogle stykker, der sagde til hinanden: Jamen, så må vi jo gøre noget ved det.

Og på den måde voksede tanken, og vi kom i gang i Agerskov med den første LUMI Genbrugsbutik den 1. april 2006.

Arbejdskraft til mission

Et andet moment i bevæggrundene for at starte genbrugsbutik, var den kendsgerning, at man som pensionist ikke længere har den samme mulighed for at give økonomiske midler til missionsarbejdet. Indtægterne er ikke længere så store, som de var engang.

Men her blev der så en mulighed for at være med til at give på en alternativ måde. Vores arbejdskraft og

indsats blev omsat til midler til LM's landskasse. Så det var ikke bare en fritidsbeskæftigelse, men en måde at være med til at drive mission på. Det gav for os stor mening.

Opgaver for alle

Som personer kan vi ikke alle det samme. Ikke alle kan være med i børnearbejde, være forkyndere, sidde i bestyrelse, synge i sangkor og så videre.

Men genbrugsarbejdet åbnede en helt ny mulighed for at tjene i Guds riges arbejde på en helt anden måde. Her kunne mange flere være med – også de, som måske ikke tidligere havde haft noget specielt at være med i i vores forskellige arbejdsgrøner.

Det gav pludselig en ny mulighed med rigtig god mening. Det gav en oplevelse af, at her var der brug for mig med netop det, som jeg kan. Ikke alle kan gøre det samme, men alle kan gøre noget.

Også det at være med i et godt socialt fællesskab giver indhold i ens tilværelse. Vi er fælles om en større sag. Det opleves der velsignelse ved. Jeg kunne unde mange flere den oplevelse.

Nogle af de mangeartede opgaver, der skal løses i en genbrugsbutik, kan være at ekspedere i butikken, stå ved kassen, snakke med kunderne, reparere ure,

møbler og andet, arbejde med jern og maskiner, elektronik, gøre rent og støvsuge, vaske op, pudse vinduer, hente møbler og bringe ting og sager ud, male gavle, føre regnskab og så videre. Der er noget for enhver.

Og så behøver man ikke være pensionist for at være med. Også folk, der er på arbejdsmarkedet med for eksempel en del hele fridage kan gøre en tjeneste. Vi har nogle unge mennesker, der har fuldtidsarbejde, som tager en månedlig lørdagsvagt. Disse vagter er ikke nødvendigvis de mest eftertragtede, men de er nødvendige. Så på den måde er der plads til rigtig mange med forskellige evner, interesser og anlæg.

Giv varer til butikkerne

Hvordan kan LM'ere, der ikke er direkte engageret i genbrugsarbejdet i en LUMI-butik bidrage til missionsarbejdet?

Det kan man ved at give sine brugte ting til en LUMI-butik. Vi ser af og til, at man forsøger selv at sælge sine brugte ting og møbler på nettet, i de gule og blå aviser eller på eget loppemarked. Det giver god mening at aflevere tingene i en af LM's genbrugsbutikker og på den måde være med til at støtte LM's kasser.

Vi må konstatere, at langt de fleste varer får vi fra mennesker, der ikke har

specielle relationer til kirke- og missionshusmiljøet.

Skåner miljøet

Flere kunder og folk, der ønsker at aflevere varer til os, spørger: hvad går pengene til? Eller hvad står LUMI for? Det er jo en god anledning til at fortælle, hvem vi er, hvad vi vil, og hvad vi står for.

Vi har også tit en kasse med gratis bøger stående. Det er også en mulighed for at give god kristen litteratur væk. Så også på den måde kan en genbrugsbutik være en lille missionsstation med et vidnesbyrd om den Herre, vi tilhører og ønsker at tjene. Vi har også medarbejdere som ikke kommer fra kirke- eller missionshusmiljøet. Det oplever vi meget positivt.

Ud over at en LUMI Genbrugsbutik er en base, hvor vi indsamler midler til LM's missionsarbejde hjemme og ude, hvor vi møder mange mennesker både som kunder og medarbejdere, der ikke nødvendigvis betegner sig selv som troende, er vi med til at skåne og gavne miljøet ved at være med til at genbruge i stedet for bare at smide væk.

Fire millioner kroner

I 2014 gav LUMI Genbrugsbutikkerne et overskud til LM's kasser (landskasse og afdelingskasser) på i alt 3.965.255 kroner, og i dette års første tre kvartaler er det blevet til 3.175.000 kroner.

Uden disse midler ville LM's kasser være væsentligt dårligere stillet. Blandt andet derfor driver vi genbrugsarbejde i LM regi.

Husk, at du, der gerne vil støtte LM's arbejde, kan give til missionsarbejdet ved at donere ting og sager til en af vores butikker og ved at handle hos os. Så er du også med til at gøre en forskel.

Den ottende butik i LUMI-kæden er netop åbnet i Kolding midt i oktober. Det glæder vi os over. Der er en LUMI-genbrugsbutik følgende steder: Agerskov, Aabenraa, Skjern, Videbæk, Nexø, Gilleleje, Hillerød og Kolding.

Se også vores hjemmeside under www.lumigenbrug.dk eller find os på facebook og følg os der.

I umi genbrug

Luthersk Missions genbrugsbutikker modtager gerne alt, som er for godt til at kassere, men egnet til genbrug.

Du finder os her:

AGERSKOV: Tværgade 2, tlf. 29 72 99 84

AABENRAA: Li. Kolstrup 40, tlf. 74 75 00 80

GILLELEJE: Østergade 2, tlf. 32 62 00 56

HILLERØD: Helsingørsgade 19b, tlf. 33 12 00 56

KOLDING: Mosevej 68, tlf. 29 88 60 99

NEXØ: Sdr. Hammer 55, tlf. 56 49 32 11

SKJERN: Svinget 10, tlf. 40 83 68 40

VIDEBÆK: Midtgårdsvej 2, tlf. 42 18 42 18

I umi genbrug. dk

Jens Lomborg; Gud sidder stadig på tronen i himlen. Det er mit håb og min trøst

Debat er spalten, hvor læserne kan komme til orde og er dermed alene udtryk for skribentens egen holdning. Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte indlæg, der fylder mere end 2.000 anslag inklusive mellemrum.

Har du travlt?

AF IMMANUEL FUGLSANG
HERNING, IMMANUEL.FUGL-
SANG@TELIAMAIL.DK

Mon ikke mange af dette blads læsere må svare "Ja" på ovenstående spørgsmål? Ind i denne situation tænker jeg ofte på en bog, jeg læste første gang for vel cirka 30 år siden. Bogen hedder *Han begyndte igen* og har et afsnit med overskriften *I stilhed hos Mesteren*. Her fortæller forfatteren om, hvordan han engang mødte et andet menneske: "I løbet af de få minutter, vi talte sammen, så han flere gange på uret, og skønt det var frost, var det, som om fortovet brændte under hans fødder. Det var ikke, fordi han ikke syntes om mit selskab. Han havde bare så forfærdeligt travlt. Hver time på dagen var optaget, og flere uger frem i tiden var programmet fastlagt. Og på hans ansigtsudtryk kunne jeg læse, at han ikke blot var bekymret for arbejdet i dag, men også for de kommende dage. Under samtalen lod han en bemærkning falde, som bed sig fast i mig og gjorde mig ondt". Han sagde: "Jeg går omkring med en samvittighed,

som er kronisk syg, fordi jeg langt fra når det, jeg skulle nå. Min familie får ikke den tid, den burde have, og jeg overkommer ikke alle de samtaler og besøg, jeg burde nå." Herefter skrev forfatteren: "Det er vel overflødigt at sige, at det var en kollega, som jeg talte med, en arbejder i Guds rige". Ovenstående har fået mig til at tænke på et udsagn af Jesus, som jeg synes, er meget aktuelt for vor tid: Luk 21, 34-36: "Tag jer i agt, så jeres hjerte ikke sløves af svir og drukkenskab og dagliglivets bekymringer, så den dag pludselig kommer over jer som en snare; for den skal komme over alle dem, der bor ud over hele jorden. Våg altid, og bed om, at I må få styrken til at undslippe alt det, som skal ske, og til at stå foran Menneskesønnen." Vi har i sandhed grund til at søge stilhed hos Jesus i lønkommeret. Desuden må vi tilskynde hinanden til at samles i bøn for os selv og andre. Vi må huske, hvad der står på et ophæng, der i hvert fald tidligere kunne ses i mange kristne hjem: *Det er Himlen, det gælder*. For troens mål er sjælens frelse. 1 Peter 1,9.

Hvad er der galt i verden?

AF JENS LOMBORG
SKJERN
JENS.LOMBORG@GMAIL.COM

De sociale medier er fulde af følelser af ubeskrivelig tristhed, afmagt og stadig større frygt for fremtiden. Ingen har kontrol over krigens gru og rædsel eller terror mod civile. Flygtningesituationen kuldsejler, og hvornår kraker verdensøkonomien forresten igen af grådighed? Og så glemte jeg helt klimaet. I sidste uge lå så Paris badet i blod. Og igen skal der hævnes. Retfærdigheden skal ske fyldest, siges det. Men hvem er egentlig i kontrol? Hvem er i stand til at træffe de rigtige og retfærdige beslutninger? Hvem kan hævne på en retfærdig måde? Hvem sidder på den politiske trone? Ingen af denne verdens magthavere, hvis du spørger mig. Den politiske trone er tom. Som kristen er det mit håb og min tro, at det dybest set kun er Gud, der kan dømme verden retfærdigt. "Hævnen tilhører mig, jeg vil gengælde", siger Herren (Rom 12,19). Jeg håber virkelig, virkelig, virkelig at det er sandt, at

Gud "har fastsat en dag, da han vil holde dom over hele verden med retfærdighed ved en mand, som han har bestemt dertil; og det har han gjort troværdigt for alle ved at lade ham opstå fra de døde" (ApG 17,31). Det trøster mig. For hvad er alternativet? Når tilliden til Gud forsvinder, bliver behovet for menneskelig hævn større. Når talen om Guds endegyldige, retfærdige dom forstummer, bidrager det til et samfund med mindre moralsk alvor og mere hævn og uforsonlighed. Det kan vi simpelthen ikke holde til. Men der er håb. For Gud sidder stadig på tronen i himlen. "Din trone står fast fra ældgammel tid, fra evighed har du været til" (Sl 93,2). "Herre, du hævnens Gud, du hævnens Gud, træd frem til stråleglans! Rejs dig, du Jordens dommer" (Sl 94,1-2). Det er – skåret helt ind til benet – også min trøst, mit håb og min bøn: Må Jesus snart rejse sig fra sin trone i himlen, træde frem og dømme os allesammen retfærdigt. Alternativet er ikke til at bære.

(Forkortet af red.)

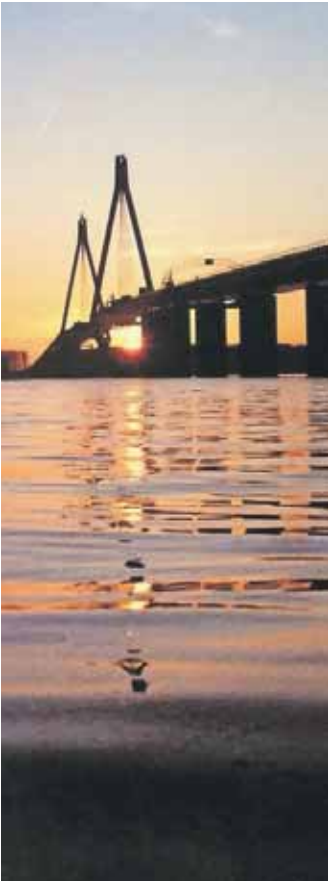
Mere end svineri

AF NIELS RASMUSSEN
NYKØBING FALSTER,
HSDIT@POST.TELE.DK

Der blev talt i radioen om vores måde at avle pøtgrise på. Nogle dør, fordi de ikke kan klare sig, andre bliver slået ihjel, fordi de er for små. Fakta er, at 24 procent af pøtgriseene ikke når at blive til flæsketeg af den ene eller anden grund. Efterfølgende tænkte jeg lidt over det og videre ... Tallet 15.097 er provokerede aborter i Danmark i 2014.

<i>I Danmark er jeg født der mødte jeg lyset</i>	<i>37.000.000 pøtgrise pr. år 9.000.000 – 24 % fjernes inden de bliver til flæsketeg</i>
<i>Vi er eksperter i sukker men kan vi li roen</i>	<i>Vi er eksperter i liv men kan vi li mennesker</i>
<i>Vi er eksperter i broer men kan vi li fælleskab</i>	<i>71967 nye på et år men 15097 – 21% fjernes inden de ser lys</i>
<i>Vi er eksperter i ulandsblstand men kan vi li flygtninge</i>	<i>I Danmark er jeg født jeg synes det mørkner</i>
<i>Vi er eksperter i flæsketeg men kan vi li landmænd</i>	<i>Mon jeg når over broen til roen og svælge i fede retter i fællesskab med alle folkeslag</i>

Tekst og foto: Niels Rasmussen, www.draaber.dk

leder;

Sort nat eller morgengry?

"SORT NAT I Europa" skrev dagbladet *Politiken* efter de seks terrorangreb i Paris for en uge siden. Med det værste terroranslag i Frankrig siden anden verdenskrig, kan datoen 13. november vise sig at få det samme ikoniske indhold af rædsel og frygt, som 9/11 fik for 14 år siden i New York.

Dengang var det Al-Qaeda, der stod bag. Nu er det Islamisk Stat, og begge episoder er udtryk for, at det ikke har været muligt for den vestlige verden at inddæmme terroren trods en kolossal indsats.

Politikerne står i kø for at kommentere, men de har mere været kendetegnet af forudsigelig retorik end af troværdige løsningsforslag, der kan samle bred opbakning.

Den politiske og folkelige rådvildhed er udtalt – og forstærkes af en række andre megautfordringer som for eksempel det politiske og militære kaos i Mellemøsten, flygtningesituationen og klimatruslen.

FOR DEN KRISTNE menighed er det let at lade sig gribe af den almindelige folkestemning. Bag terroren står en organisation, der i sin ideologi ikke lægger spor skjul på, at den er antikristelig. Formålet er at skabe et muslimsk verdensherredømme i form af et kalifat, hvor religionsfrihed vil blive reduceret til et fortidigt, historisk begreb.

Hvor Islamisk Stat har magt, bliver kristne i dag udsat for forfølgelser og likvideringer. Det er på den baggrund forståeligt, at også mange kristne føler mørket sænke sig og frygten snige sig ind.

UDVIKLINGEN BØR IMIDLERTID ikke komme bag på os. NT har forberedt os på den. Jesus gjorde det helt klart, at den sidste tid inden hans genkomst vil blive kendetegnet af kaos, krig, naturkatastrofer, lovløshed og forfølgelser af hans folk.

Men trods disse mørke udsigter opmuntrer Jesus os, der lever i denne tid.

"Se til, at I ikke lader jer skræmme," siger han (Matt 24,6). Og: "Men når disse ting begynder at ske, så ret jer op og løft jeres hoved, for jeres forløsning nærmer sig" (Luk 21,28).

Det, vi er vidne til, er veer før fødslen. Jo stærkere og hyppigere veerne kommer, jo nærmere er forløsningen. I den situation skal vi ikke lade veerne tage vores fokus, men rette det mod Jesus, vor korsfæstede og opstandne frelser, som snart kommer igen for at gøre alting nyt og fuldkommet for sin menighed.

Lad os derfor våge og bede – og prioritere at række evangeliet om syndernes forladelse videre til vores medmennesker. Det er nemlig det eneste budskab, der kan skabe et troværdigt – og evigt – håb.

Det kan godt være, at mørket sænker sig. Men det betyder kun, at morgengryet er endnu nærmere!

Birger Reuss Schmidt
konst. ansv. redaktør

Kristent fællesskab & veteran køretøjer

Træf & fællesskab er en del af klubben.

Har du interesse for veteran køretøjer, og kunne du tænke dig at kombinere dette med et Kristent fællesskab, så klik ind på:

www.KV316.dk

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00

Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

VIL DU RÆKKE UD TIL MENNESKER?

REACH!

Luthersk Mission søger volontører til det internationale arbejde fra sommeren 2016 og et år frem.

To volontører til menighedsarbejde
Slem Reap, Cambodja

To volontører til børnehaven
Phnom Penh, Cambodja

Tre volontører til undervisning af missionærbørn
Klabakari, Tanzania og Arequipa, Peru

Lærervolontør
Arequipa, Peru

Læs mere om stillingerne på dlm.dk/job
Ansøgningsfrist: 31. januar 2016.

penta byg a/s
HOVED- OG TALENTPRISER

pentabyg.dk

SFO-medarbejder søges. Se vores hjemmeside – www.bylderup-friskole.dk

Pædagog søges

til en fast stilling på 32 timer pr. uge ved Bofællesskabet Ganerbo i Skjern.

Stillingen ønskes besat pr. 1. februar 2016.

Ganerbo er tilknyttet Kristelig Handicapforening og er et bofællesskab for 15 yngre mennesker med forskellige psykiske funktionsnedsættelser.

Se hele stillingsopslaget og hvem vi er, på hjemmesiden: www.ganerbo.dk

Sømandsmissionær til Øst for Storebælt

Sømandsmissionær søges til fuldtidsstilling i Øst-Danmark.

Stillingen er primært rettet mod havnene i Øst-Danmark men indebærer også landsdækkende sømandsmission med missionsskibet Bethel.

Du er udadvent og socialt anlagt. Du brænder for at snakke om tro og liv med andre. Du ser dig selv som pionér, er struktureret, selvstændig og velkendt med det bibelske budskab. Taler jævnt flydende engelsk.

Se uddybning på www.somandsmissionen.dk eller kontakt generalsekretær Nicolaj Wibe, på tlf. 33932543/23699664.

Send ansøgning til nw@somandsmissionen.dk

Senest den 1. december 2015

www.dlm.dk

Her finder du inspiration, nyheder, fakta, vidnesbyrd og meget mere!

Kristen, mandlig medicin-studerende på 20 år søger værelse eller mindre lejlighed i Aarhus fra primo/medio januar 2016. Jeg er rolig, renlig og larmer ikke. Hjælper gerne med praktiske opgaver. Kontaktes på tlf: 50586314

Jakobs Blomsterforum

Farverivej 8, Skjern, 97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Ta' på bibelkursus i uge 10, 2016

Koncentreret bibelundervisning i fem dage

luthersk missions højskole

Lyt til bibelkursus 2015 på lmh.dk/video Bibelkursus

Adventsgaver

RUNAR BANG

Tre i et træ

Årets børnebog for 6-årige og deromkring.

I bogen følger du vennerne Erland, Steen og Tilde gennem et år. Både i skolen og i kirken hører de fortællinger fra Bibelen. Det giver dem meget at tænke over og snakke om i deres hemmelige træ.

104 sider
149,95

Brug bogen som julekalender

Læs et kapitel hver dag op til jul – indeholder 24 kapitler.

Se også lohse.dk/adventsgaver

CHRISTOPHER ASH

Vær glad med god samvittighed

Ligger din samvittighed gemt i en skuffe eller er den en daglig pine?

Christopher Ash tager samvittigheden frem i lyset. Han skriver om omvendelse og syndsbevidsthed, så befielsen, fryden og glæden ved at leve med en ren samvittighed bliver til at tage og føle på.

272 sider
249,95

Lohse | LogosMedia | Credo | Fokal | Kolon | Refleks
Forlagsgruppen Lohse · 75 93 44 55 · info@lohse.dk lohse.dk

Markusskolen i Esbjerg søger en pædagog og en pædagogmedhjælper pr. 1. februar 2016

Se yderligere oplysninger på www.markusskolen.dk

Har du spørgsmål er du velkommen til at kontakte skoleleder Henning Høgild på tlf. 75 15 44 00.

Sømandsmissionen søger

LEDERPAR/LEDER

til Sømandshjemmet i Sisimiut – på polarcirklen

Visioner

Sømandshjemmet i Sisimiut er en betydningsfuld platform for Sømandsmissionens arbejde i Grønland. Vi ønsker med forretningsdriften, og gennem tydelig social ansvarlighed med aktiviteter indenfor diakoni og mission, at være en aktiv medspiller i lokalområdets udvikling.

Som lederpar bliver I nøglepersoner i sømandshjemmets drift og udvikling, som I sætter jeres personlige præg på. I er tydelige kristne med et stort ønske om at dele evangeliet med andre.

Se uddybende stillingsbeskrivelse på vores hjemmeside: www.somandsmissionen.dk
Yderligere information fås ved henvendelse til administrationschef Jens Vindum, tlf. 33932543/61338392.

Om ansættelsen

Ansættelsestidspunkt efter aftale. Introduktionsforløb, udrejse og løn efter aftale.
Ansøgning sendes på mail til jv@somandsmissionen.dk senest den 14. december.

anmeldelser;

Finurligt univers for store og små

BOGANMELDELSE
AF AMALIE PUGGAARD
POULSEN, GRAFIKER
APP@DLM.DK

Runar Bang
Tre i et træ

Lohse 2015

104 sider – 149,95 kroner

"Læs lige et kapitel mere!"
Det var ønsket fra både børn og voksne i vores familie, da vi læste *Tre i et træ*. For bogen er med sit lidt finurlige univers og sine sjove karakterer virkelig svær at slippe. Med sine 24 korte kapitler er den alt for hurtigt overstået!
I bogen møder vi Erland og Steen, som har en hemmelig klub i et træ – og senere også Tilde, der mener, det er bedst, hvis der er ikke kun drenge i en klub, og at det er godt at være tre, fordi det er et helligt tal.
Vi møder børnene, kort før

de skal begynde i skole, og følger dem igennem et år. Vi hører om deres snak og leg, om skolen, om hvordan de udsponerer Gamle-Hans, som taler med sin ko, og om besøgene hos Pimper-Nelly, som har en lænestol stående i haven året rundt.
Historien omhandler ikke kun de sjove ting i livet. De tre børn bliver uvenner, og de oplever også, at Erlands mormor bliver syg og siden dør.
Børnene begynder at komme i kirken, hvor Tildes far er organist. Her hører de om Jesus, men får også svar på deres spørgsmål om farverne på præstens tøj, orglet, den mærkelige prædikestol og nadveren.
"Pimper-Nelly er sjov og sød. Hun slår aldrig græsset. Jeg ved ikke, hvorfor hun kun vil have ukrudt i sin have!" siger Agnes på fem år, der helt klart fik sat fantasien i gang af at høre historien.
"Præsten fortæller fra Bibelen, og hvis man så selv

kender noget fra en anden bibel, kan man lave nye historier inde i sit hovede," siger hun.
"De tre børn siger mange sjove ting, fordi de er små og ikke ved, hvad tingene hedder. For eksempel Jesus og de tolv drispiller," siger Johannes på ti år.
Han lærte noget om kirkeårets farver og præstens tøj, som han ikke vidste i forvejen.
Bogen har god humor, og

det gør den læseværdig for både små og store, selv om den primære målgruppe er de tre- til tiårige. Bogens tegninger er af høj kvalitet og understreger på en god måde bogens univers.
Man kan med fordel give bogen som (dåbs-)gave. Den er en fin introduktion til kirken og folkekirke-gudstjernen.
Vi ser frem til, at de næste to bøger i serien bliver udgivet på dansk.

Nye bøger

Gill Gulle:
Da Jesus gjorde en mand helt rask og Da Jesus standsende stormen
Lohse 2015

8 sider – 99,95 kroner per bog

Papbog med hank og fire puslespil med 16 brikker.

Harry Voss:
Rod & Co. blind 3 + 4
ProRex 2015

220 + 264 sider – 149,95 kroner per bog

Spændende og morsomme romaner for børn fra otte år. Bøgerne handler om børnene Rod, Lukas, Nele, deres forældre og familiens liv som kristen familie i Tyskland.

Josh McDowell:
Uforfærdet
Scandinavia 2015

156 sider – 199,95 kroner

Josh McDowell er en af verdens mest kendte evangelister. Hans historie begynder med en lille dreng, som ikke troede på Gud. Samtidig er det en beretning om Guds nåde og den dramatiske åndelige forvandling, der skete, da han så sin fortid i øjnene og lagde alt fuldstændig i Guds hænder.

Er en spastiker noget værd?

FILMANMELDELSE
AF KAJA LAUTERBACH

Christian Sønderby Jepsen
Naturens uorden

Doxblo 2015

Har jeg som handikappet ret til at leve? Er jeg normal? Hvordan kommer vores samfund til at se ud, når vi med teknologi kan trods evolutionen og naturens orden?
Det er nogle af de spørgsmål, som journalisten, komikeren og spastikeren Jacob Nossell stiller i den danske dokumentarfilm *Naturens uorden*.
I sin jagt på at forstå sin egen skæbne sætter han sig for at udfordre normalitetsbegrebet og sin egen manglende formåen. Han vil påvise, at hans liv er værd at leve.
Filmen følger Jacob Nossell i hans søgen efter svaret på livets mening blandt familie og forskere.

To verdener
19-årige Noa Bak-Pedersen

Jacob Nossell skelner meget mellem "vores verden" og "jeres verden" – altså de handikappedes og de raskes verden.

er spastisk lammet i venstre side på samme måde som Jacob Nossell. *Tro & Mission* har spurgt ham, hvordan filmen virkede på ham. Han syntes, at flere scener var som at se sig selv. Og så kunne han og hans familie – som de eneste i biografen – ikke lade være med at grine.
Som eksempel nævner han en scene, hvor Jacob Nossell kæmper for at få en kontorstol på plads, og instruktøren spørger, hvorfor han absolut vil gøre det, der er svært.
Men filmen er også alvorligt, peger han på. Og han kender også de spørgsmål, Jacob Nossell stiller til livet.
"Men som kristen er jeg ikke i tvivl om, at jeg er noget værd, for jeg er skabt i

Guds billede. Og jeg har noget, jeg kan få hjælp og trøst af," siger han.
"Gud kan bruge mig som den, jeg er, og med det han-

dikap, jeg har."
Jacob Nossell skelner meget mellem "vores verden" og "jeres verden" – altså de handikappedes og de

raskes verden. Den skelnen kan Noa Bak-Pedersen ikke genkende til.
"Jeg oplever også to verdener. En verden, hvor alle har

særlige behov: i bofællesskabet, på STU-uddannelsen og på fodboldlandsholdet for hjerneskadede, og så den verden, hvor folk kigger, når de ser, at jeg halter, eller at jeg spænder i hele venstre side."
Det takler han ved at smile til folk, når de kigger.
"Så bliver de som, regel forlegne, for de tror ikke, jeg har lagt mærke til det," siger han med et skævt smil.
Brug for handikappede
På et tidspunkt i filmen siger Jacob Nossell, at det sikkert ender med, at handikappede kun findes som en udgået art i glas på Medicinsk Museion.
Og tilføjer så:
"Men i (raske) vil komme til at mangle os. Vores besværligheder tvinger jer nemlig til rummelighed og til at forholde jer til besværligheder i livet."
Den udtalelse synes jeg, er tankevækkende. Ud over den værdi, som de handikappede har som mennesker, tilføjer de så også hele samfundet en værdi.

bagvendt;

Bagvendt bliver skrevet på skift af missionær Anne-Lene Olofson, studerende Emil Solgaard og jurist Susanne Harstad

Hvorfor gøre godt?

AF EMIL SOLGAARD, AARHUS
SOLGAARD.EMIL@GMAIL.COM

"En rigtig sekulær, moralsk opsang! Hvem har brug for præster, når vi

har Svend Brinkmann?" Dette var konklusionen fra konferencieren, efter at psykologen Svend Brinkmann som led i overrækkelsen af DR's formidlingspris havde besvaret et spørgsmål om, hvordan vi skal leve i moralsk forstand. Videoklippet med dette citat studsede jeg over under min trivielle scrollen ned ad min Facebook-forside. Flere af mine venner havde liket det, så jeg måtte se,

hvad manden havde at sige. I videoklippet opfordrede han til at tage afstand til populærkulturen, der siger, at vi skal "leve moralsk, fordi det gør os lykkelige, sunde og sender meget tilbage til os". En af hans hovedpointer lød i stedet, at "vi skal leve moralsk, fordi det er godt". Da jeg hørte dette, nikkede jeg og glædede mig egentlig over opgøret med de moralsk gode gerninger som redskab for egen vin-

ding, men måden, han nåede dertil på, havde jeg svært ved at forstå. Svend Brinkmann bygger på et evolutionistisk verdensbillede uden Gud, og jeg har derfor svært ved at se, hvorfor man ud fra det synspunkt skulle gøre godt mod sine medmennesker, da vi mennesker så kun er reduceret til meget heldige tilfældigheder, der åbenbart skal behandle hinanden godt, fordi det er godt.

Jeg tror på, at alle mennesker er skabt og elsket af Gud, og at det er det, der giver dem værdi og dermed grund til at behandles godt. Udover at være glad og taknemmelig for, at ikke-kristne gør godt, bliver jeg også endnu mere udfordret på dette som kristen, da jeg jo har set mere af, hvorfor vi skal elske. Jeg har derfor stadig brug for præster til at minde mig om, at blikket udad skyldes relationen opad.

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

post

DANMARK

PP

ID-nr. 42591
Maskinel Magasinpost
Udbringes senest
lørdag d. 21. november 2015

lm
LUTHERSK MISSION

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

20 | 20. november 2015
Årgang 115

De første kristne kirker blev dannet i Tyrkiet for små 2.000 år siden. Nu er der kun få kristne i landet. LMH-eleverne mødte nogle af dem på deres nylige sturtur til landet

.....6

TEMA

Genbrug;
LM har otte genbrugsbutikker, der tilsammen giver omkring 3,5 millioner kroner til missonsarbejdet i år. Men genbrugsarbejdet er meget mere end penge: mission i Danmark, et godt fællesskab og bæredygtighed

.....
Læs tema side 8-12

Godana Gobana fra Etiopien er vokset op som muslim. Nu underviser han i at nå muslimmer med evangeliet

To volontører har arbejdet i en børnehave i Cambodja, hvor børnenes mødre er tidligere prostituerede

Har jeg som handikapet ret til at leve? Dette spørgsmål har Jacob Nossell lavet en dokumentarfilm om

.....5.....4.....15